

JEPPE BUNDSGAARD OG
MORTEN RASMUS PUCK

**NATIONALE TEST:
DANSKE LÆRERE OG
SKOLELEDERES BRUG,
HOLDNINGER OG VIDEN**

Jeppe Bundsgaard og Morten Rasmus Puck

Nationale test: Danske lærere og skolelederes brug, holdninger og viden

Rapport fra
DPU, Aarhus Universitet og
Center for Anvendt Skoleforskning, University College Lillebælt

Titel:

Nationale test: Danske lærere og skolelederes brug, holdninger og viden

Forfattere:

Jeppé Bundsgaard og Morten Rasmus Puck

Udgivet af:

DPU, Aarhus Universitet og

Center for Anvendt Skoleforskning ved University College Lillebælt, 2016

© 2016, forfatterne

Forsidefoto:

Colourbox

Omslag og grafisk design:

Knud Holt Nielsen

ISBN:

978-87-7684-696-1 (elektronisk udgave)

Indhold

1	INDLEDNING	5
1.1	UNDERSØGELSENS BAGGRUND.....	5
1.2	SAMMENFATNING.....	5
1.3	SPØRGESKEMAER.....	8
1.4	OM POPULATION OG UDTRÆKNING AF STIKPRØVE	10
2	LÆRERES BRUG AF, HOLDNINGER TIL OG VIDEN OM NATIONALE TEST	12
2.1	BRUG.....	12
2.2	HOLDNING	17
2.3	ELEVERNES OPLEVELSE	23
2.4	LÆRERNES EVALUERINGSPRAKSIS	25
2.5	LÆRERNES VIDEN OM HVORDAN RESULTATER SKAL FORTOLKES	27
2.6	SAMMENHÆNGE I LÆRERNES SVAR	31
3	SKOLELEDERES BRUG AF, HOLDNINGER TIL OG VIDEN OM NATIONALE TEST	37
3.1	PRAKSIS OMKRING NATIONALE TEST PÅ SKOLERNE	37
3.2	SKOLELEDERNES HOLDNING TIL NATIONALE TEST	43
3.3	SKOLERNES GENERELLE EVALUERINGSKULTUR	49
3.4	SKOLELEDERNES VIDEN OM NATIONALE TEST	50
4	RESPONDENTERNES KOMMENTARER TIL NATIONALE TEST	53
5	UNDERSØGELSENS STATISTISKE GRUNDLAG	64
5.1	STRATIFIKATION.....	64
5.2	STIKPRØVEUDVÆLGELSE	65
5.3	UDREGNING AF DELTAGELSESPROCENTER OG USIKKERHEDER	66
5.4	FRAFALDSANALYSE	66
6	REFERENCER OG LINKS	68
7	NOTER TIL FIGURERNE.....	70
8	BILAG A: SPØRGESKEMAER	72

1 Indledning

1.1 Undersøgelsens baggrund

Nationale test har været en del af folkeskolens hverdag i omkring syv år. Efter en noget turbulent start med hyppige nedbrud, store budgetoverskridelser og tekniske fejl, er testene blevet en stadig mere integreret del af såvel undervisningen som de politiske beslutninger omkring undervisningen. Således er resultater fra nationale test udpeget som succeskriterium for skolereformen fra 2014, lige som nationale testdata indgår i kommunernes kvalitetsrapporter og i skolernes opfølgning på undervisningen.

I den offentlige debat om nationale test høres både kritik og opbakning til nationale test, og ofte følges et synspunkt op af udsagn om at danske lærere har (eller ikke har) taget de nationale test til sig og bruger dem konstruktivt (eller ikke bruger dem, eller bruger dem destruktivt) i deres undervisning. Sådanne udsagn har hidtil ikke haft noget solidt grundlag at basere sig på. Rambøll Management blev i 2013 bestilt til at gennemføre en evaluering af de nationale test, men denne rapport lider af alvorlige metodiske fejl, bl.a. blev et antal respondenter blandt lærere udvalgt af skoleledere (Rambøll bilag 1 (2013) s. 9), og lærere fra mindre skoler tæller lige så meget i det samlede gennemsnit som lærere fra større skoler, hvilket betyder at alle resultater der omhandler lærere, kan være skæve (dette understøttes af konkrete sammenligninger vi har foretaget af resultaterne af de to undersøgelser, se note 1, s. 12).

Nærværende rapport er således den første statistisk pålidelige undersøgelse af hvordan lærere og skoleledere bruger nationale test, og hvad deres holdninger til og viden om nationale test er.

For at fremme forskningens gennemsigtighed, og for at give andre mulighed for at gennemføre sekundære analyser på datasættet, stilles vores foranalyser og datasættet (i fuldt anonymiseret form) til rådighed for studerende, forskere og for offentligheden via dette link: korturl.dk/f2k.

1.2 Sammenfatning

I dette afsnit sammenfatter vi de fleste af de resultater der er præsenteret i denne rapport. Belæg for udsagnene kan findes i de følgende kapitler.

1.2.1 Brug af nationale test

Lærerne har fokus på at forberede deres elever på testen i ugerne op til testdagen. Næsten alle taler med eleverne om testen, næsten halvdelen af lærerne giver eleverne undervisningsmateriale specifikt rettet mod testen, og mere end halvdelen underviser i stof der er relevant for nationale test. Dette er en praksis som frarådes af eksperter i nationale test fordi det kan føre til at eleverne bliver gode til testen uden at det er et udtryk for at de er gode til det man ønsker at måle. Det kaldes ofte for *teaching to the test*.

Lærerne undersøger i vidt omfang resultaterne i detaljer, og de bruger også i stort omfang resultaterne fra nationale test til at iværksætte særlige indsatser, give elever flere opgaver, supplere med yderligere tests osv.

Skolelederne gør også i vid udstrækning brug af testresultaterne, idet de analyserer dem, sammenligner med tidligere år, skaber sig overblik over det faglige niveau ud fra nationale test, og de bruger dem til at vurdere om de skal sætte særlige initiativer i værk.

Nationale test er en central del af hverdagens samarbejde internt mellem lærere og særligt lærernes samarbejde med faglige vejledere. Lærernes samarbejde med forældre og elever handler også i vid udstrækning om nationale test. Det samme gælder for skolelederne, som for de flestes vedkommende bruger en væsentlig del af deres samarbejdstid med faglige og pædagogiske vejledere på nationale test.

Skolelederne giver udtryk for at der er en række retningslinjer for lærernes brug af nationale test. Der er mange steder en klar forventning til at lærerne skal lade deres elever tage den frivillige nationale test i løbet af skoleåret, og det forventes at lærerne samarbejder om brug af resultaterne.

1.2.2 Lærernes og skoleledernes holdning til nationale test

Lærernes har en overvejende negativ holdning til nationale test. For det første synes et flertal af lærerne at nationale test fylder for meget særligt for den kommunale forvaltning og for skoleledelsen, men også i nogen grad for forældrene og eleverne. Lærerne oplever også at nationale test har fået dem til at fokusere på noget uvæsentligt, og at nationale test har flyttet deres fag i en uheldig retning.

Skolelederne er i vid udstrækning enige med lærerne i at nationale test fylder for meget. Særligt giver de udtryk for at det gælder for de kommunale forvaltninger. Men 60 procent synes også at de fylder for meget for lærerne. Der er også udbredt enighed i at nationale test har flyttet fagene i en uheldig retning.

Tilsvarende oplever lærerne ikke at nationale test giver dem viden de ikke ellers ville have haft, eller at nationale test er et brugbart pædagogisk redskab. De oplever ikke at nationale test er et godt omdrejningspunkt for samarbejde eller at det har bidraget til en bedre evalueringskultur på skolen.

Lærerne synes heller ikke at den faglige kvalitet af nationale test er tilfredsstillende eller at nationale test tester væsentlige faglige kompetencer.

Skolelederne er som nævnt kritiske på en række punkter, men de er samtidig af den opfattelse at nationale test giver en række muligheder. De fleste skoleledere giver således udtryk for at de mener at nationale test er et godt værktøj til at vurdere skolens faglige niveau. Flertallet mener også at det er et godt redskab i samarbejdet med lærere og forældre. Og flertallet mener at samarbejdet med forvaltningen om nationale test har en række positive sider. Flertallet er således enige i at forvaltningerne udtrykker klare forventninger, og at disse forventninger er rimelige. Men flertallet synes alligevel at nationale test fylder for meget for forvaltningens vurdering af skolens kvalitet.

Vi spurgte lærerne hvordan deres oplevelse af elevernes oplevelse af nationale test var. Svarene tyder på at særligt de fagligt svage elever har en dårlig oplevelse med nationale test. Der er således mange lærere der har oplevet at elever er blevet kede af det under testen, og det er ikke mange lærere der mener at de svageste elever oplever testen som meningsfuld. Lærerne har også for manges vedkommende oplevet at der blandt de dygtigste og mellemgruppen er elever der bliver kede af det. Disse grupper har dog ifølge lærerne en bedre oplevelse, og oplever i nogen grad nationale test som meningsfulde. Det er dog ikke mange lærere som mener at eleverne bliver bedre af at deltage i nationale test.

1.2.3 Evalueringspraksis

Nationale test er sat i gang blandt andet for at forbedre evalueringspraksis i folkeskolen. Vi har ikke et sammenligningsgrundlag, men vi kan se at lærerne i ret vid udstrækning bruger test og prøver. De anvender også det vi kalder læringsorienterede evalueringsformer som individuelle samtaler, respons på elevprodukter og elevplanen. Men det der blandt undervisningsekspertter betragtes som den vigtigste type af evaluering, nemlig metakognitive evalueringsværktøjer som fx logbog og portefølje hvor eleverne og lærerne kan monitorere elevernes udvikling, er meget lidt udbredt i lærernes praksis ifølge deres beskrivelser af egen praksis.

Skolelederne har et lidt andet billede af evalueringspraksissen. De fleste skoleledere mener således at metakognitive evalueringsværktøjer er ganske anvendte på deres skole, ligesom det store flertal er af den opfattelse at læringsorienterede evalueringsværktøjer og brug af test og prøver er ret udbredt.

1.2.4 Lærernes og skoleledernes viden om fortolkning af resultater

Skoleledernes og lærernes viden om hvordan resultaterne af nationale test skal fortolkes, er begrænset. Vi stillede lærere og skoleledere over for seks udsagn om hvordan resultaterne af testen skal fortolkes. Disse udsagn er af ret teknisk karakter, men en egentlig forståelse af resultaterne fordrer at man kender til disse tekniske særtræk ved nationale test.

I gennemsnit kan lærerne udpege det rigtige svar på 2 af de 6 vidensspørgsmål. Skolelederne kunne i gennemsnit udpege det rigtige svar på 2½.

Lærere der har flere erfaringer med nationale test end lærere med få eller ingen erfaringer med nationale test, har lidt større gennemsnitligt antal rigtige. Det overstiger dog ikke 3 rigtige for nogen grupper.

1.2.5 Læreres kvalitative svar

Til slut i rapporten gengiver vi en lang række svar som lærerne har givet på vores spørgsmål om hvorvidt der var noget de ville tilføje. Vi har analyseret svarene og bringer for de forskellige typer en række eksemplariske udsagn som kaster mere nuanceret lys på hvad udfordringer og muligheder med nationale test er.

1.3 Spørgeskemaer

Vi udviklede to spørgeskemaer til henholdsvis lærere og skoleledere. Spørgeskemaerne findes i bilag A.

1.3.1 Lærerspørgeskemaet

Spørgeskemaet til lærerne indledtes med spørgsmål om respondentens uddannelse, anciennitet og erfaring med nationale test. Lærere der ikke havde haft elever til nationale test, blev derefter spurgt om holdning og viden om nationale test.

Lærere, der havde haft elever til nationale test, blev derefter spurgt hvordan de anvendte og kommunikerede om resultaterne fra den seneste test, hvor meget de oplevede nationale test fyldte i deres arbejde, og hvordan de havde forberedt deres elever på testen.

Dernæst fulgte spørgsmål om lærernes holdning til nationale tests rolle i skolens hverdag, værdi som pædagogisk redskab, deres betydning for faget og skolens evalueringskultur samt lærerens opfattelse af testenets faglige kvalitet.

Derefter fulgte spørgsmål om lærernes oplevelse af nationale tests betydning for deres elever. For at få indblik i om der er forskel på forskellige grupper af elevers ople-

velse af nationale test, stillede vi de samme spørgsmål til lærerne i forhold til tre grupper. Vi definerede grupperne således: ”**De dygtigste** er eleverne i den fagligt bedst præsterende fjerdedel (cirka). **De svageste** er eleverne i den fagligt ringest præsterende fjerdedel (cirka). **Midtergruppen** er de ca. 50 procent af eleverne midt imellem de dygtigste og de svageste.”

For hver af grupperne skulle respondenterne svare på om eleverne syntes, det var en god oplevelse, om eleverne oplevede det gav mening at svare på spørgsmålene, om der var elever, der blev kede af det (græd eller lignende), om de sammenlignede sig med de andre i klassen, efter de fik resultatet. Lærerne skulle også vurdere om den pågældende gruppe elever blev bedre af nationale test (fx fordi de tager sig sammen, går op i faget, lærer deres begrænsninger at kende).

I de følgende spørgsmål blev lærerne bedt om at udtale sig om deres evalueringsspraksis. De skulle bl.a. angive i hvilket omfang de selv anvendte elevportefølje, logbøger, elevplan, gav respons på elevprodukter med henblik på revision, selv indgik i aktionslæringsforløb eller observerede andres undervisning, og i hvilket omfang de anvendte andre test og prøver end nationale test mv.

Til slut præsenterede vi seks udsagn om testene, og bad for hvert udsagn lærerne angive om udsagnene var rigtige eller forkerte, eller om læreren ikke kendte svaret. Disse svar gav os indblik i lærernes viden om nationale test.

Ved de spørgsmål der var opstillet i grupper med samme overordnede spørgsmål, lod vi underspørgsmålene fremkomme i tilfældig rækkefølge. Derved undgik vi for underspørgsmålene den indflydelse tidligere svarmuligheder kan have på senere svar.

1.3.2 Skolelederspørgeskemaet

Spørgeskemaet til skolelederne indledtes med spørgsmål om respondentens uddannelse og anciennitet.

De første spørgsmål handlede om skolens retningslinjer og praksis for arbejdet med nationale test. Dernæst fulgte spørgsmål om skolelederens egen brug af resultater fra nationale test, om hvor meget nationale test fylder i samarbejdet med forskellige grupper og om hvordan nationale test i øvrigt bliver brugt af skolens medarbejdere.

De følgende spørgsmål bad skolelederen angive sin holdning til værdien af nationale test og brugen af nationale test på skolen og i kommunen. Dernæst fulgte nogle spørgsmål specifikt om samarbejdet med forvaltningen om nationale test, og om skolelederens vurdering af kompetencer i forhold til brug af nationale test hos forvaltningen, sig selv og lærerne på skolen. Til slut i denne gruppe af spørgsmål blev skolelede-

ren bedt om at vurdere brugbarheden af nationale test for forskellige grupper, herunder forældre, forvaltning, lærere, skolebestyrelse og ledelsen på skolen.

I de følgende spørgsmål blev lederne bedt om at udtale sig om skolens generelle testkultur. Spørgsmålene spejlede de spørgsmål der også var stillet til lærerne.

Til slut præsenterede vi de samme seks udsagn om testene for skolelederne, som lærerne havde fået, og bad for hvert udsagn lederne angive om udsagnene var rigtige eller forkerte, eller om lederne ikke kendte svaret.

1.4 Om population og udtrækning af stikprøve

Undersøgelsen hviler på en tilfældig udtrukket stikprøve af alle danske folkeskoler. Stikprøven er udtrukket med brug af en stratificeret klyngeudvælgelse, således at fordelingen af skoletyper i stikprøven modsvarer fordelingen af skoletyper i populationen. Dette giver grundlag for at kunne udtale sig med større sikkerhed om populationen på baggrund af stikprøven.

Vi udtrak 100 skoler som vi kontaktede via e-mails. Hvis vi ikke hørte fra skolen, fulgte vi op med telefonhenvendelser. Hvis en skole ikke ønskede at deltage, kontaktede vi dens erstatningsskole som var udtrukket fra samme stratum.

Det er en kendt sag i forbindelse med kvantitative undersøgelser på skoleområdet at det er blevet sværere og sværere at få skolerne til at indvillige i at deltage. Det hænger både sammen med at der gennemføres stadig flere kvantitative undersøgelser af stadig flere aktører og indhentes stadig flere data fra skolerne, og det hænger sammen med at skolelederne oplever at de skal skærme lærerne mod for mange ekstra opgaver.

Derfor betragter vi vores endelige stikprøve med en deltagelsesprocent på 52% af de valgte 100 skoler bestående af 28 førstevalgsskoler og 24 andetvalgsskoler (first og second replacement skoler, 13 af dem var first replacement skoler) som tilfredsstillende. For at undersøge om der var forskel på de skoler der indvilligede i at deltage, og de skoler der meldte fra, sendte vi samme spørgeskema til skolelederne på de skoler der havde meldt fra, som vi sendte til de deltagende skolers skoleledere. 52 skoleledere fra ikke-lærer-deltagende skoler besvarede spørgeskemaet, mens 26 skoleledere (33,3 procent) fra lærer-deltagende skoler besvarede spørgeskemaet. Som det fremgår af frafaldsanalyserne i afsnit 7.4 finder vi ikke anledning til at konkludere at der er forskel på de skoler der ikke ønskede at deres lærere skulle deltage, og dem der deltog med deres lærere.

Ved henvendelsen til skolerne bad vi dem om at tilsende os en liste over alle lærere på skolens e-mailadresser. To skoler havde ikke sådanne lister, så disse skolers

lærere svarede ved at følge et fælles link med selvoprettende id koder til undersøgelsen.

Spørgeskemaerne blev indskrevet i Survey-Xact og udsendt efter nationale testrunden i foråret 2016. Spørgeskemaerne var til rådighed for respondenterne i perioden primo maj til primo juni. Respondenterne fik en e-mail med et link til spørgeskemaet. Efter et par uger sendte vi en rykker. Derefter sendte vi yderligere to rykkere. Stikprøven bestod af i alt af cirka 1800 lærere¹. Heraf besvarede 768 lærere (42,67 procent) spørgeskemaet.

Som det fremgår af frafaldsanalyserne i afsnit 7.4 finder vi ikke anledning til bekymring. Vi konkluderer således at nærværende undersøgelse kan betragtes som et validt udtryk for den samlede population af danske læreres brug af, holdning til og viden om nationale test.

¹ Det præcise antal kendes ikke helt, da vi ikke ved hvor mange der reelt set kan have tilgang til spørgeskemaundersøgelsen, pga. de to skoler der har fået tilsendt et link med selvoprettelsesadgang. Vi har kun informationen om hvor mange lærere der er på hver af de to skoler.

2 Læreres brug af, holdninger til og viden om nationale test

På grund af den måde vi har vægtet lærernes svar på, kan vi i det følgende udtale os om den samlede population af lærere (med de forbehold vi gjorde i afsnit 1.3). Procentandele er således ikke procenter af respondenter, men beregnede procenter af den samlede population. Det vil sige de andele vi forventer at se, hvis vi havde spurgt hele populationen.

75% af lærerne er kvinder, de har i gennemsnit imellem 15-20 års erfaring. Lærerne har i gennemsnit haft elever til nationale test mere end fem gange (15 procent har haft nationale test ti eller flere gange, men disse svar tæller kun som 10 i gennemsnittet, som derfor reelt kan være lidt højere). Godt 6 procent af lærerne har ikke haft elever til nationale test.

Dansk og matematik er uden sammenligning de fag, flest lærere underviser mest i. 54 procent af lærerne underviser mest i dansk, 24 procent mest i matematik, herefter følger engelsk, fysik/kemi og tysk med henholdsvis fem, fire og tre procent af lærerne. For de øvrige fag gælder det at mindre end to procent af lærerne har det som det fag de underviser mest i.

2.1 Brug

Spørgsmålene om brug af nationale test er kun stillet til de respondenter der har haft elever til nationale test. De drejer sig om hvordan lærerne bruger de resultater de får fra testen.

2.1.1 Forberedelse til test

I de følgende spørgsmål om brug af nationale test, bad vi lærerne fokusere på den klasse de senest havde haft til nationale test.

Nationale test er ikke i sig selv en del af undervisningen, men forventes at give viden om hvad udbyttet er af undervisningen. I forbindelse med indførelsen af nationale test omkring 2009 foretog Dansk Clearinghouse et review af den forskning der eksisterede om nationale test som dem der blev indført i Danmark. En af de ting der blev advaret imod i Dansk Clearinghouse's rapport (Nordenbo et al.) var fænomenet

teaching to the test, altså at lærere begynder at undervise med fokus på at eleverne klarer sig godt i testen, i stedet for at fokusere på at lære eleverne det der er fagets mål.

Det kan være svært at vurdere hvornår der er tale om at lærerne forbereder elever til testen så de har mulighed for at klare sig i overensstemmelse med deres kompetencer, og hvornår der mere er tale om at undervisningen faktisk tager form efter testen i stedet for efter fagenes mål. Vi valgte at stille to spørgsmål som kan give indblik i praksis og grundlag for diskussion af hvorvidt der er tale om *teaching to the test* eller ej.

Nationale test er obligatoriske at tage i en periode i foråret. Men det er også muligt at lade eleverne tage såkaldt frivillige test. Vi spurgte lærerne om det var et krav fra skoleledelsen eller kommunen at lade eleverne tage sådanne frivillige test. 30 procent af lærerne angav at det var et krav at tage én frivillig test, mens fem procent angav at den skulle tages mindst to gange.

Vi spurgte lærerne om de havde ladet deres elever tage en eller flere frivillige test før den obligatoriske test. 14 procent svarede nej, 69 procent angav at de havde givet eleverne én frivillig test, mens 16 procent gav deres elever to tests og 1 procent mere end to tests.

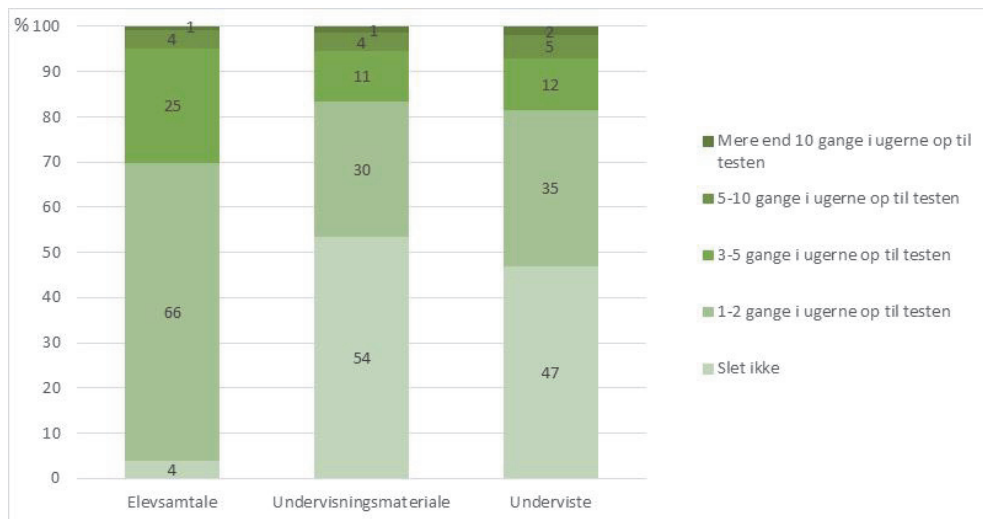
Vi spurgte også lærerne hvordan de i øvrigt havde forberedt testen med klassen. Vi stillede spørgsmålet: "Hvad gjorde du for at forberede eleverne i referenceklassen på nationale test?" og bad lærerne svare i forhold til tre underspørgsmål:

- Jeg talte med mine elever om den nationale test
- Mine elever arbejdede med undervisningsmateriale rettet imod nationale test
- Jeg underviste i stof, der er relevant for nationale test, fordi de skulle til nationale test

Lærernes svar fremgår af figur 1. Som det fremgår så taler stort set alle lærere med deres elever om testen i ugerne op til testen. For 30 procentes vedkommende sker det en del gange (tre eller mere), for fem procentes vedkommende endda fem gange eller flere.

Næsten halvdelen af lærerne bruger undervisningsmateriale rettet mod nationale test. 16 procent af dem gør det 3 gange eller mere i ugerne op til testen. Mere end halvdelen underviser specifikt i stof der var relevant for testen *fordi* eleverne skulle til test. Næsten en femtedel gjorde det tre gange eller mere.

På denne baggrund vil vi konkludere at en ganske betydelig del af lærerne tilrettelægger en ganske betydelig del af undervisningen i ugerne op til testen for at forberede nationale test.

Figur 1: Lærernes angivelser af hvordan de forberedte deres elever på de nationale test

2.1.2 Brugen af resultaterne fra nationale test

Der har i forbindelse med indførelsen af nationale test været en del fokus på at resultaterne fra testene skulle bruges "pædagogisk". Ministeriet for Børn og Undervisning har en række vejledninger på sin hjemmeside², der findes flere bøger om emnet (fx Pøhler & Sørensen 2010) og Skolestyrelsen har udgivet en pjece med inspiration til pædagogisk brug af resultater fra de nationale test (Nielsen 2011).

Vi stillede lærerne spørgsmålet "Din brug af resultaterne (tænk på referenceklassen). Hvad gjorde du efter den seneste test?" og bad dem forholde sig til følgende muligheder:

- Jeg kiggede på resultatet af testen
- Jeg gik ind og undersøgte elevernes konkrete svar
- Jeg sammenlignede elevernes resultat med tidligere år
- Jeg besluttede at gøre en særlig indsats for eleverne på baggrund af testresultatet

2 <https://www.uvm.dk/Uddannelser/Folkeskolen/Elevplaner-nationale-test-og-trivselsmaaling/Nationale-test/Vejledninger>

- Jeg besluttede at give eleverne flere opgaver inden for områderne, der testes i nationale test
- Jeg reviderede min undervisning (eller planlægger at revidere den)
- Jeg besluttede at lade mine elever tage yderligere tests (evt. andre end nationale test)

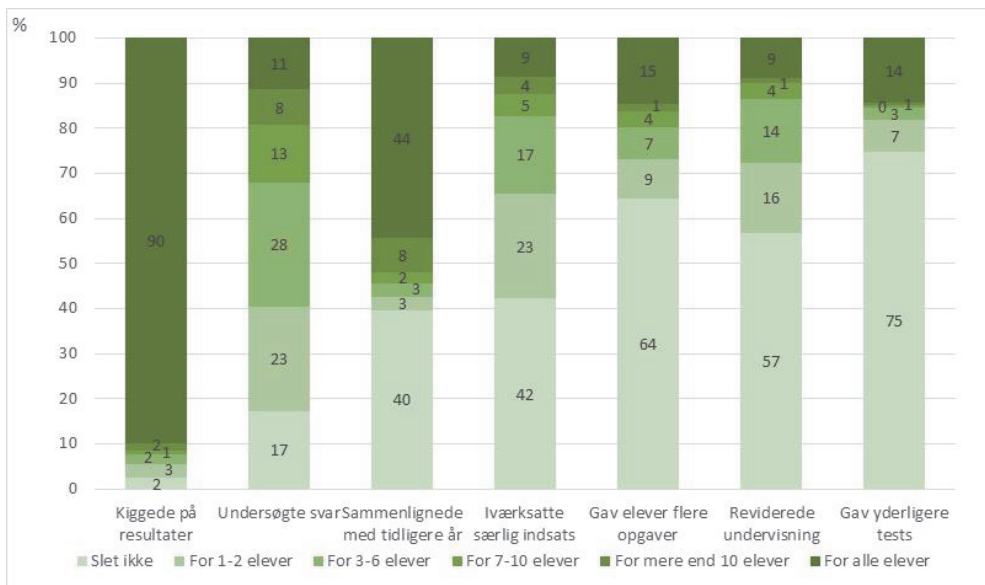
Som det fremgår af figur 2 er det langt den overvejende del som kigger på resultater for alle elever. Langt de fleste (mere end 80 procent) undersøger også konkrete svar for enkelte elever (lærerne kan se de opgaver eleverne har fået, og deres svar). For knap en tredjedels vedkommende gælder det at de undersøger svar fra mere end 6 elever. Omkring 60 procent af lærerne sammenligner nogle eller alle elevernes resultater med resultater fra tidligere år. Dette kan kun gælde elever i dansk i 4., 6. og 8. klasse og i matematik i 6. klasse (fordi der her er resultater fra tidligere år at sammenligne med). Så der er tale om en meget stor andel.

Knap 60 procent af lærerne anvender testresultaterne til at iværksætte en særlig indsats. Mere end en fjerdedel gør det endda for tre eller flere elever. Henholdsvis 35 og 25 procent giver nogle eller alle elever flere opgaver eller yderligere test på baggrund af resultatet.

Knap halvdelen af lærerne ændrer deres undervisning enten i forhold til få elever, eller for knap en tiendedels vedkommende for hele klassen.

Samlet set konkluderer vi at disse resultater peger på at lærerne i vid udstrækning gør brug af resultaterne.

Figur 2: Fordeling af lærernes svar på hvordan de fulgte op på resultater fra nationale test

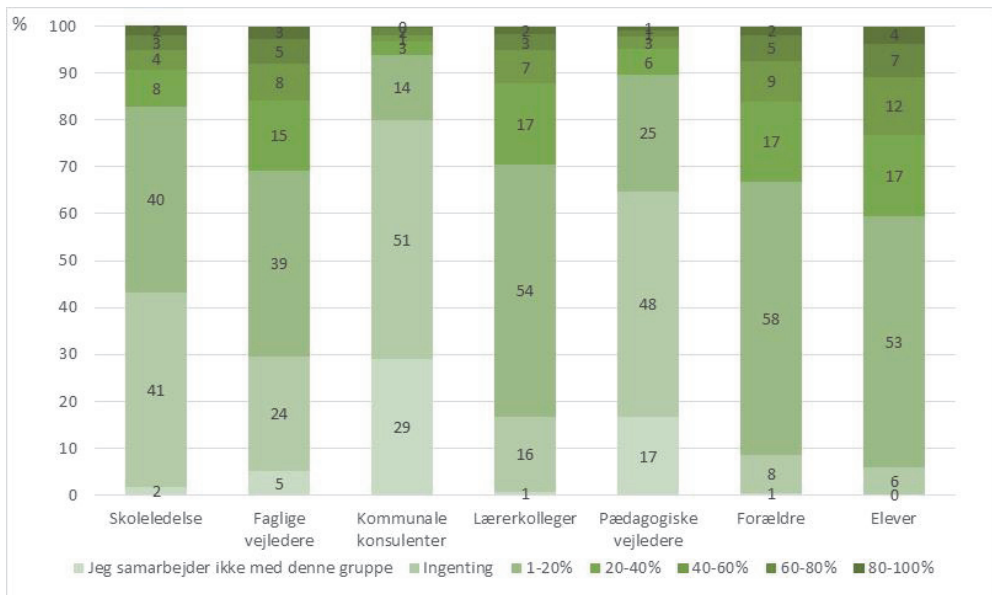

2.1.3 Samarbejde om resultaterne fra nationale test

I figur 3 gengives en oversigt over lærernes svar på hvor meget nationale test fylder i samarbejdet med forskellige grupper. Som det fremgår siger 40 procent af lærerne at de ikke samarbejder med deres skoleledelse om nationale test. Det fylder til gengæld ganske meget i samarbejdet med lærerkolleger, elever og forældre. For 30 til 40 procent af lærerne fylder det således mere end 20 procent af samarbejdet med disse grupper.

I forhold til samarbejdet med faglige vejledere er der også en forholdsvis stor gruppe af lærere (24 procent) som ikke samarbejder om nationale test. Men for knap en tredjedel af lærerne fylder nationale test noget eller meget (dvs. mere end 20 procent) af samarbejdet.

Figur 3: Oversigt over hvor meget de nationale test fylder i lærernes samarbejdet med forskellige grupper

Vi stillede også lærerne spørgsmålet: "Hvor meget fylder nationale test i dine skolehjem samtaler?" og her svarede 4 procent "Ingenting", 66 procent "Ganske lidt", mens 26 procent svarede "En del" og 4 procent svarede "Meget".

Vi vil på denne baggrund konkludere at nationale test er en central del af lærernes hverdag og samarbejde.

2.2 Holdning

Vi stillede to grupper af spørgsmål til lærernes holdning til testen. I den ene gruppe spurgte vi om deres enighed i en række udsagn, og i den anden gruppe om deres vurdering af testens faglige kvalitet.

2.2.1 Enighed i udsagn

Den første gruppe spørgsmål bestod i en række udsagn som respondenterne skulle markere deres enighed eller uenighed i. Udsagnene var af layoutensyn delt op i to.

Inden for hver del blev udsagnene opstillet tilfældigt, så rækkefølgen var forskellig for de enkelte respondenter.

I figur 4 har vi samlet de negativt formulerede udsagn:

- a) Betyder for meget for mine kolleger
- b) Betyder for meget for forældrene
- c) Betyder for meget for mine elever
- d) Betyder for meget for forvaltningen i min kommune
- e) Betyder for meget for min skoleledelse
- f) Får mig til at lægge for meget vægt på noget uvæsentligt
- g) Har flyttet faget i en uheldig retning.

De første fire spørgsmål handler om hvorvidt lærerne vurderer at nationale test betyder for meget for a) kolleger, b) forældre, c) elever, d) forvaltningen i kommunen og e) skoleledelsen. Der er særligt udbredt enighed om at nationale test fylder for meget for forvaltningen, idet i alt 80 procent ikke er uenige, og 60 procent er ret eller meget enige. Der er også en ret udbredt opfattelse hos lærerne af at skolelederne går for meget op i nationale test; her er der dog godt en tredjedel der er uenige. Men der er også godt en tredjedel der er ret eller meget enige i at skolelederne lægger for meget vægt på nationale test.

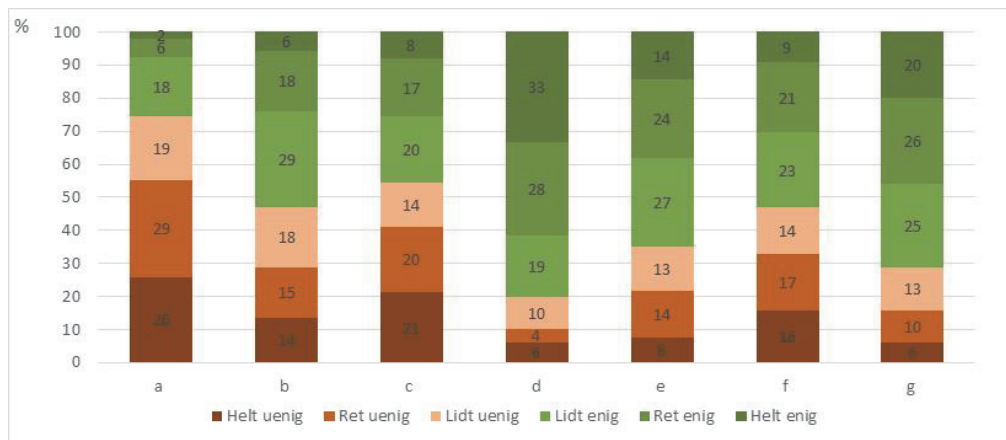
Lige godt halvdelen af lærerne synes at nationale test fylder for meget for forældrene, og knap en fjerdedel procent er ret eller meget enige. Nogenlunde det samme billede tegner der sig i forhold til eleverne.

Der er generelt enighed om at det ikke er rigtigt at nationale test fylder for meget for lærerkollegerne. Men der er dog knap en fjerdedel som er lidt eller ret enige. Interessant nok giver lærerne udtryk for at det betyder for meget for dem selv, idet over halvdelen erklærer sig enige i at det får dem til at lægge for meget vægt på noget uvæsentligt.

Endnu mere enige er lærerne i at nationale test har flyttet faget i en uheldig retning, således er næsten tre fjerdedele enige. 20 procent er helt enige.

Samlet set viser lærernes svar, at de mener at nationale test påkalder sig alt for megen opmærksomhed, og at nationale test har ændret undervisning og fag i en uheldig retning.

Figur 4: Lærernes enighed med forskellige negativt formulerede spørgsmål

Vi har samlet lærernes enighed med de positivt formulerede udsagn i figur 5. Udsagnene lød:

- a) Giver et indblik i den enkelte elevs niveau
- b) Er et godt udtryk for elevernes faglige kunnen
- c) Giver mig værdifuld viden, jeg ikke ville have haft ellers
- d) Er et værktøj til den løbende evaluering af den enkelte elev
- e) Er et værktøj til den løbende evaluering af klassens niveau
- f) Hjælper mig med at målrette undervisningen til den enkelte elev
- g) Er et pædagogisk redskab, som bidrager til den videre tilrettelæggelse af undervisningen
- h) Tester vigtige områder af faget
- i) Betyder, at jeg er blevet fokuseret på det vigtigste i faget
- j) Giver mine elever vigtig viden om deres eget niveau
- k) Opleves som meningsfulde af mine elever
- l) Har bidraget til en bedre evalueringskultur på skolen
- m) Er et godt redskab i samarbejdet med forældre

- n) Er et godt omdrejningspunkt for fagligt samarbejde med kolleger.

Generelt er mindst halvdelen af lærerne uenige i alle udsagnene. Særligt er lærerne uenige i punkt i: "Betyder, at jeg er blevet fokuseret på det vigtigste i faget", idet under en tiendedel er enige, og heraf er broderparten kun "Lidt enige". Et udsagn som man kunne forestille sig var forbundet med udsagn i, er udsagn h. "Tester vigtige områder af faget", men dette udsagn erklærer væsentligt flere lærere sig enige i, idet næsten 40 procent er enige. Det er dog kun under 10 procent som er ret eller meget enige.

Udsagnene a-e handler alle om hvorvidt testene giver lærerne indblik i elevernes og klassens niveau. Af disse er flest lærere enige i a, d og e, altså at testen "Giver et indblik i den enkelte elevs niveau", "Er et værktøj til den løbende evaluering af den enkelte elev" og "Er et værktøj til den løbende evaluering af klassens niveau". Omkring 40 procent erklærer sig enige, men det er dog under 15 procent der er ret eller meget enige i disse udsagn.

Udsagn b og c handler om værdien af den viden lærerne får: "Er et godt udtryk for elevernes faglige kunnen" og "Giver mig værdifuld viden, jeg ikke ville have haft ellers", og her er under 30 procent enige og under 10 procent ret eller meget enige.

Udsagn f og g handler direkte om lærernes opfattelse af nationale tests værdi som pædagogisk redskab: "Hjælper mig med at målrette undervisningen til den enkelte elev" og "Er et pædagogisk redskab, som bidrager til den videre tilrettelæggelse af undervisningen". Også i dette er færre end 30 procent enige og færre end 10 procent er ret eller meget enige.

Udsagnene j til n drejer sig om lærernes vurdering af nationale tests værdi for elever, evalueringskultur, fagligt samarbejde og for forældrene. De eneste af disse udsagn hvor mere end 25 procent er enige, er j: "Giver mine elever vigtig viden om deres eget niveau" og m: "Er et godt redskab i samarbejdet med forældre". Men der er tale om meget få der er ret eller meget enige i disse udsagn. De øvrige udsagn: "Opleves som meningsfulde af mine elever", "Har bidraget til en bedre evalueringskultur på skolen og "Er et godt omdrejningspunkt for fagligt samarbejde med kolleger" erklærer under en fjerdedel eller femtedel sig enige i.

Samlet set bidrager disse svarmønstre til at underbygge at lærerne ikke oplever nationale test som et værdifuldt redskab eller som et kvalificeret bidrag til deres viden og professionelle handlen.

Figur 5: Lærernes enighed med forskellige positivt formulerede udsagn

2.2.2 Faglig kvalitet

Den anden gruppe af spørgsmål handlede om lærernes opfattelse af testenes faglige kvalitet.

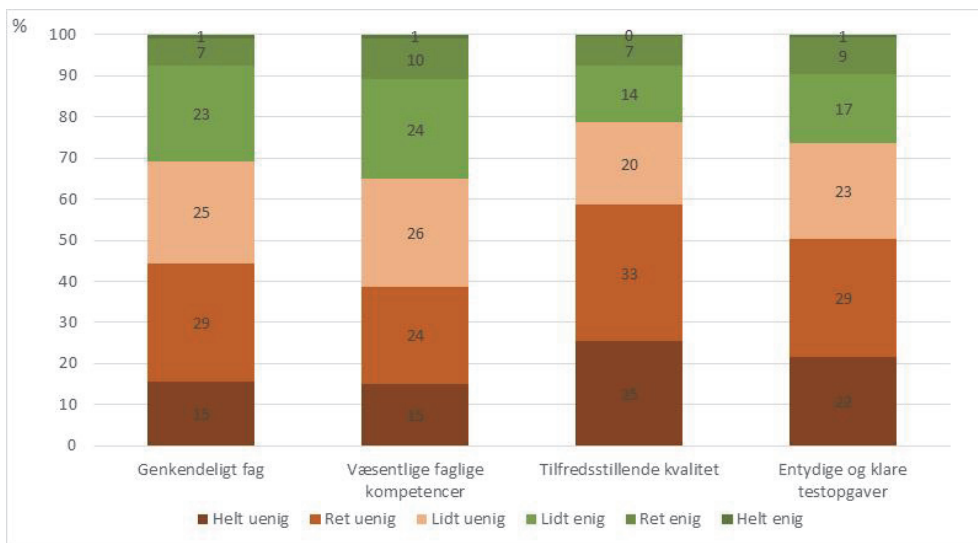
Vi stillede respondenterne spørgsmålet: "Din vurdering af den faglige kvalitet af nationale test (tænk på det fag du sidst testede i)" og bad dem forholde sig til følgende udsagn:

- De tre profilområder afspejler faget på en genkendelig måde
- Testopgaverne afspejler væsentlige faglige kompetencer i faget
- Testopgavernes faglige kvalitet er tilfredsstillende
- Testopgaverne er formuleret på en måde, så de er entydige og klare

Som det fremgår af figur 6, er det under 40 procent der er enige i at testene måler væsentlige faglige kompetencer, 30 procent der mener at faget er afspejlet på en genkendelig måde i de tre profilområder, mens det er omkring 25 procent der mener at testopgaverne er fagligt tilfredsstillende og formuleret på en måde, så de er entydige og klare.

Langt den største gruppe af lærerne mener således ikke at testene har en tilstrækkelig faglig kvalitet og måler noget væsentligt³.

Figur 6: Oversigt over lærernes opfattelse af de nationale tests faglige kvalitet

³ Denne gruppe spørgsmål er inspireret af spørgsmål Rambøll stillede i sin evaluering af nationale test i 2014. Rambølls spørgsmål lød: "I hvilken grad er du enig eller uenig i følgende udsagn om de nationale test i relation til [TESTFAGET]?" med de samme fire udsagn. Respondenten kunne vælge at være "Helt uenig", "Overvejende uenig", "Hverken enig eller uenig", "Overvejende enig", "Helt enig" og "Ved ikke". Svarfordelingen på disse udsagn adskiller sig væsentligt fra den svarfordeling vi har registreret. Fx angiver Rambøll følgende procentfordeling for det første spørgsmål: 5, 19, 31, 38, 5 (og 2 der svarer ved ikke), og de tolker at "Tabellen viser, at der generelt set er flere lærere, der er overvejende enige eller helt enige i, at de tre profilmråder afspejler faget på en genkendelig måde" (Rambøll, 2014, s. 91). Hvis vi antager at "Hverken enig eller uenig" svarer til de to kategorier "Lidt uenig" og "Lidt enig" i nærværende undersøgelse, er den tilsvarende svarfordeling: 15, 29, 48, 7, 1. Lærerne er således væsentligt mere uenige i at testen afspejler faget på en genkendelig måde i vores undersøgelse end i Rambølls. Det samme gør sig gældende for de tre øvrige udsagn. En årsag kunne være at lærerne i meget stort omfang har ændret deres holdning i negativ retning fra 2014 til 2016. En mere sandsynlig årsag er at vi her ser betydningen af at respondenterne i Rambølls undersøgelse ikke er udvalgt tilfældigt, men er udpeget af skolelederne. Dermed vurderer vi at Rambølls resultater er ramt af selektionsbias.

2.3 Elevernes oplevelse

Der har i offentligheden og i forskningen om nationale test været en del opmærksomhed på hvordan elever oplever og reagerer på at deltage i nationale test (fx Kousholt 2012; Kousholt & Andreassen 2015). For at få indblik i lærernes vurdering af elevernes oplevelse af nationale test, stillede vi respondenterne en række spørgsmål om dette og bad dem svare i forhold til den klasse de senest havde haft oppe til nationale test.

For at få et nuanceret indblik valgte vi at bede respondenterne forholde sig til tre forskellige grupper af elever. Nationale test er adaptive, dvs. at eleverne får løbende spørgsmål der svarer til hvor dygtige de er estimeret til at være. Jo bedre eleven er til at svare på de foregående spørgsmål, des sværere bliver det næste. Og omvendt. En sådan adaptiv test vil altså give anledning til at alle elever bliver udfordret i forhold til deres niveau, og derfor kunne man forvente at alle grupper af elever vil opleve testsituationen på samme måde, men denne forestilling er blevet udfordret af observationsstudier af testsituationer (Kousholt, 2012). De følgende kvantitative data underbygger disse observationsstudiers konklusioner.

Vi definerede de tre grupper som følger: "**De dygtigste** er eleverne i den fagligt bedst præsterende fjerdedel (cirka). **De svageste** er eleverne i den fagligt ringest præsterende fjerdedel (cirka). **Midtergruppen** er de ca. 50 procent af eleverne midt imellem de dygtigste og de svageste."

Vi bad respondenterne forholde sig til følgende udsagn for hver af disse grupper:

- Eleverne syntes, det var en god oplevelse
- Eleverne oplevede, at det gav mening at svare på spørgsmålene
- Der var én eller flere elever, der blev kede af det (græd eller lignende)
- Eleverne sammenlignede sig med de andre i klassen, efter de fik resultatet
- Eleverne bliver bedre af nationale test (fx fordi de tager sig sammen, går op i faget, lærer deres begrænsninger at kende)

Som det fremgår af figur 7, er langt den overvejende del af lærerne af den opfattelse at eleverne ikke lærer noget af at gå til nationale test. I det omfang lærerne mener at nogen lærer noget af det, er det de dygtigste og midtergruppen der er tale om.

I forhold til spørgsmålene om hvorvidt eleverne har en god oplevelse eller oplever at det giver mening at svare på spørgsmålene ses samme gruppering, men større forskel. Lærerne giver således udtryk for at de dygtigste og mellemgruppen i et vist omfang finder det meningsfuldt og har en god oplevelse (men det er dog kun omkring halvdelen, hhv. omkring 40 procent som mener det i nogen eller høj grad (det er forsvindende få der mener at det gælder i meget høj grad)). For de svagestes vedkom-

mende er der derimod tale om at kun omkring ti procent af lærerne er enige i nogen grad i at eleverne har en god oplevelse og at det giver mening at svare på spørgsmålene.

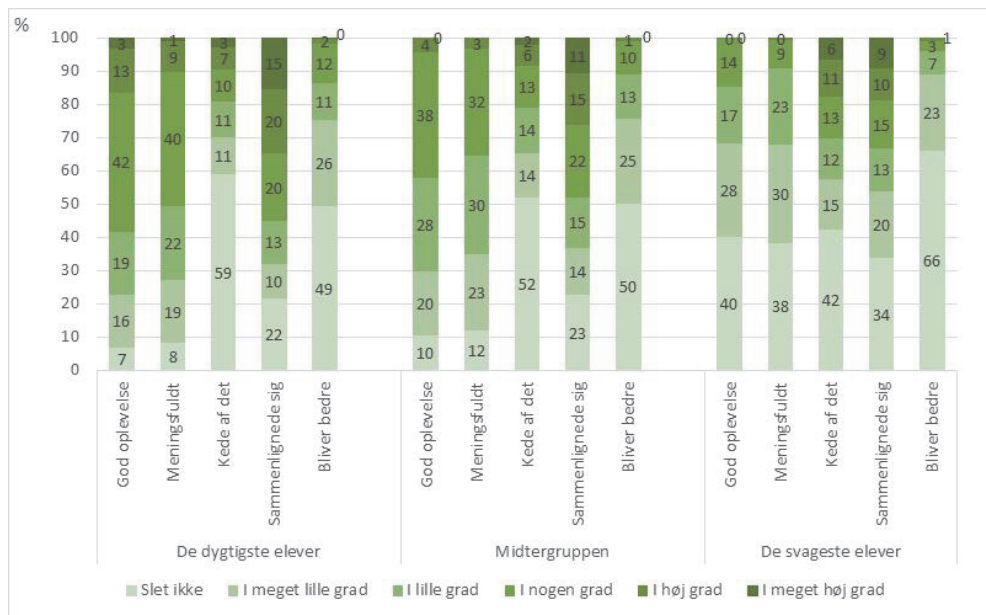
I både avis- og i forskningsartikler har der været rapporter om elever der bliver kede af det under testen (Kousholt 2012)⁴. Derfor valgte vi at spørge lærerne om i hvor høj grad de oplevede dette ved den seneste test. Her er gruppen af de svageste elever igen tydeligt overrepræsenterede, idet godt 30 procent af lærerne giver udtryk for at de i nogen, høj eller meget høj grad er enige i at én eller flere elever var kede af det under testen. Men der er også forholdsvis store grupper (omkring en femtedel) af lærere der i nogen, høj eller meget høj grad er enige i at det gælder for de dygtige og mellemgruppen at en eller flere elever i disse grupper var kede af det.

Det sidste udsagn handler om hvorvidt eleverne sammenligner deres testresultater. Her er lærerne særligt enige i at det gælder de dygtige elever (mere end halvdelen giver udtryk for at de er enige i nogen, høj eller meget høj grad), men forholdsvis mange af lærerne (knap halvdelen, henholdsvis mere end en tredjedel) giver også udtryk for at det også gælder mellemgruppen og de svageste.

Samlet set vil vi konkludere at alle tre grupper af elever ifølge lærerne oplever forholdsvis mange negative konsekvenser af nationale test, men at det særligt gælder for de svageste elever.

⁴ Se fx <http://nyheder.tv2.dk/samfund/2016-04-30-test-dig-selv-kan-du-dele-ord-som-en-2-klassem-elev> og <http://politiken.dk/indland/uddannelse/ECE3186644/laerer-elever-bryder-graedende-sammen-over-nationale-tests/>

Figur 7: Elevernes oplevelse af de nationale test

2.4 Lærernes evalueringspraksis

En af årsagerne til at nationale test blev indført, skal findes omkring offentliggørelsen af PISA 2003-resultaterne i 2004 (Allerup 2015), som bl.a. førte til at det danske undervisningsministerium takkede ja til OECD's tilbud om at foretage et "pilot-review af kvaliteten af og ligheden i resultatet af skolegang i grundskolen i Danmark" (Ekholm m.fl. 2004, 7). Rapporten konkluderede blandt andet at "folkeskolen på nuværende tidspunkt mangler en evaluingskultur" og en række af anbefalingerne drejede sig om at etablere en sådan, blandt andet gennem at "foretage regelmæssige undersøgelser af elever på forskellige klassetrin i udvalgte fag med det formål at opstille en national præstationsprofil" (Ekholm m. fl. 2004. s. 133).

Forestillingen ved etableringen af nationale test var, at disse ville bidrage til at fremme en sådan evaluingskultur. Vi har ikke mål for hvilken evaluingskultur der fandtes før 2004 (og påstanden om at den manglede blev blandt andet udfordret i en undersøgelse af den naturfaglige evaluingskultur (Dolin & Krogh 2008)), så vi kan ikke udtale os om hvorvidt der i dag er en mere udbredt evaluingskultur, end der var før 2004. Men på baggrund af de spørgsmål vi stillede til respondenterne om hvilke

værktøjer der indgik i deres praksis, kan vi karakterisere den evalueringspraksis der udfolder sig i dag.

Vi stillede lærerne spørgsmålet: "I hvilken grad har du i de seneste to måneder gjort brug af følgende værktøjer?". Af figur 8 fremgår hvilke værktøjer de kunne svare i forhold til. De tre første værktøjer til venstre kan kaldes metakognitive evalueringsværktøjer. De er kendetegnet ved at give læreren og/eller eleven lejlighed til at nedfælde tanker, opfattelser og erfaringer som derefter kan anvendes af lærer og elever til at reflektere over elevens læreprocesser, progression og udfordringer. Som det fremgår af figur 8, anvendes disse værktøjer af omkring 40 procent, men kun af omkring 20 procent af lærerne i nogen grad eller mere.

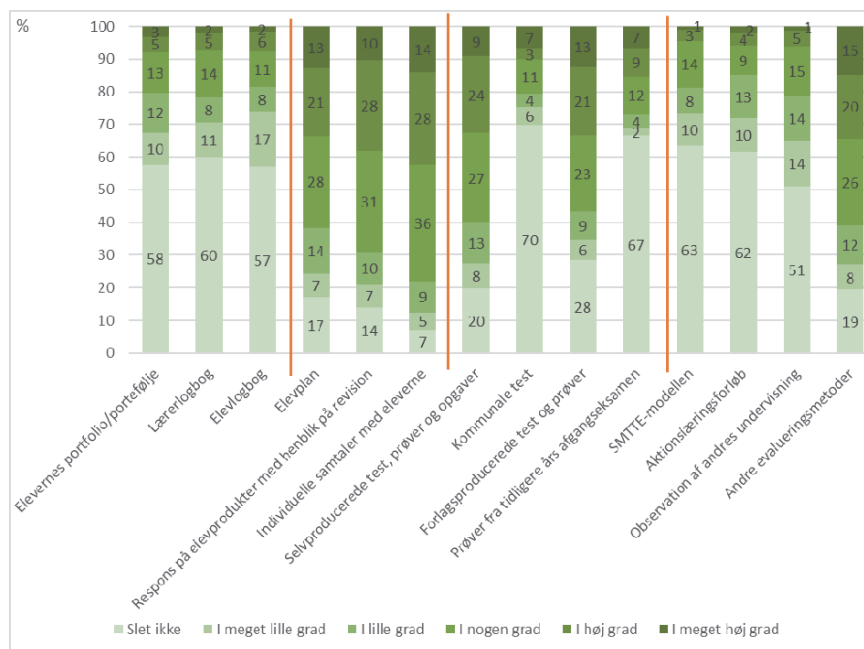
De følgende tre værktøjer: elevplan, respons og individuelle samtaler kan kaldes læringsorienterede værktøjer. De anvendes i noget højere grad end de metakognitive. Den obligatoriske elevplan anvendes i nogen grad eller mere af omkring 60 procent af lærerne, respons af omkring 70 procent og individuelle samtaler af knap 80 procent af lærerne.

De næste fire værktøjer er test producerede af forskellige aktører. Her er det særlig selv- og forlagsproducerede test og prøver, lærerne anvender (omkring 60 procent anvender disse i nogen grad eller mere), mens kommunale tests og prøver fra tidligere år anvendes af omkring 30 procent (men bemærk at afgangsprøver i sagens natur typisk vil blive anvendt af udskolingslærere, og kun af dem hvor der er sådanne prøver). De følgende tre værktøjer er værktøjer til lærernes kollegiale professionsudvikling. Det er meget små andele af lærerne der anvender disse i nogen eller i højere grad. Dette resultat er tankevækkende fordi netop kollegial sparring og samarbejde er nogle af de aktiviteter der virker bedst i forhold til udvikling af læreres professionelle praksis (Garret, Porter, Desimone, Birman & Yoon, 2001, s. 919f.).

Omkring 60 procent af lærerne angiver at de også i nogen eller højere grad anvender andre evalueringsværktøjer end de her nævnte.

Vi konkluderer på denne baggrund at der ifølge lærerne foregår ganske mange typer af evalueringspraksisser, men at de primært er af læringsorienteret art, og i noget mindre grad den vigtige metakognitive art.

Figur 8: Lærernes anvendelse af forskellige evalueringsværktøjer

Anmærkning: De lodrette orange streger angiver hvilke evalueringsværktøjer, der hænger sammen. Selvproducerede test, prøver og opgaver hører både sammen med elevplan m. fl., samt kommunale test og følgesproducerede test og prøver.

2.5 Lærernes viden om hvordan resultater skal fortolkes

Nationale test er adaptive, Rasch-skalerede test. Det har en række konsekvenser for hvordan resultaterne skal fortolkes, da de ikke er et simpelt udtryk for antal eller procent rigtige, da alle elever har fået deres unikke sæt af opgaver med forskellige sværhedsgrader.

Vi vil her ganske kort forklare hvad der gør nationale test til noget særligt. For det første bygger testen på den danske matematiker Georg Raschs teori om test. Rasch påpegede at ikke alle opgaver er lige svære, og at man godt kan svare forkert på opgaver som man egentlig godt kunne give et korrekt svar, og omvendt. Klassiske test hvor man bare tæller antallet af korrekte svar, og opstiller elevernes dygtighed i forhold til dette, tager således ikke højde for disse pointer.

Rasch udviklede en måde at beregne opgavers sværhedsgrad og elevers dygtighed i forhold til disse sværhedsgrader på. Han gik ud fra at en elev med en given dygtighed har 50 procent sandsynlighed for at svare rigtigt på en opgave med samme sværhedsgrad som elevens dygtighed. Hvis eleven er dygtigere, er sandsynligheden for at svare rigtigt større og omvendt. Eleven skal således have en række opgaver for at man kan estimere hvor dygtig hun er. Uanset hvor mange opgaver hun får, kan man aldrig reducere usikkerheden på estimatet helt. Men jo flere opgaver eleven får, og jo tættere de ligger på elevens niveau, des mindre bliver usikkerheden på estimatet for elevens dygtighed.

Som vi tidligere har været inde på, betyder det at testen er adaptiv, at hver elev får spørgsmål, hvis sværhedsgrad tilpasser sig til elevens foreløbige estimerede dygtighed. Dette er netop muligt af Raschs formel til beregning af sværhedsgrader og dygtigheder.

Konkret er algoritmen i nationale test udformet på den måde at eleverne først får tre opgaver inden for hvert af testens tre profilmråder. Hvis de svarer rigtigt, bliver den næste opgave i profilmrådet væsentligt sværere, svarer de forkert, bliver den væsentligt lettere. Fra den fjerde opgave gives opgaver på det niveau eleven er beregnet til at ligge på ud fra de foregående opgaver. Når de svarer rigtigt bliver den følgende opgave således kun lidt sværere og omvendt. Når eleverne skiftevis svarer rigtigt og forkert, er elevens dygtighed ved at være estimeret. Men man kan aldrig få et 100 procent sikkert resultat på elevdygtigheden, da vi måler en latent variabel. Som mål på hvor sikkert estimatet på elevens dygtighed er, anvender man den såkaldte Standard Error of Measurement, forkortet SEM. I nationale test er det et mål at SEM skal under 0,55 før eleven kan afslutte prøven. Dette betyder reelt at der er meget stor usikkerhed på resultatet. I nogen profilmråder betyder det at elever i midten af skalaen kun kan siges at være bedre end en lille gruppe af (måske 3-5) elever og dårligere end en anden lille gruppe af elever i klassen. Eleverne i yderområderne (de meget dygtige og de meget dårlige) deler resultat med noget færre af klassekammeraterne (Bundsgaard 2016, Wilson 2004). 95%-konfidensintervallet for elevens dygtighed vil cirka være elevens estimerede dygtighed ± 1 logit, når vi har en SEM på 0,55. Jo mindre SEM, desto smaler bliver 95%-konfidensintervallet.

Resultaterne fra en Rasch-estimering af elevdygtigheder gengives normalt på en såkaldt logaritmisk skala hvor elevernes dygtigheder sættes i forhold til opgavernes sværhedsgrader. Skalaen i de nationale test går fra omkring -7 til +7, hvor scoren -7 fås hvis man svarer alle opgaver forkert, men scoren +7 fås når alle opgaver svares rigtigt. Med en godt dimensioneret test vil der være mange elever der ligger omkring 0, mens der vil være få ude i yderområderne (de vil lægge sig i en asymptotisk normalforde-

lingskurve omkring 0). Ved udviklingen af nationale test blev det besluttet at dette var en uhensigtsmæssig måde at rapportere elevernes svar. Og derfor blev elevernes resultater (der altså relaterer sig til opgavernes sværhedsgrader) omregnet så de i stedet blev et udtryk for hvor i rækkefølgen af den samlede population af elever den enkelte elev lå. Resultatet blev formuleret som percentiltal, dvs. at den enkelte elevs resultater bliver angivet på en skala fra 1-100, hvor 100 betyder at eleven er blandt den bedste procent, 50 betyder at eleven ligger i midten af populationen osv. Transformationen fra Rasch score på logitskalaen (fra -7 til 7) over til point-skalaen (1-100) sker via specifikke Sigmoid-funktioner for hvert profilområde i hvert fag på hvert klassetrin. For Sigmoid-funktionerne for elevscore før 2015 se Beuchert & Nandrup 2014, Appendix A.

Men for at kunne sammenligne blev det besluttet at disse tal skulle fastholdes i forhold til 2010-populationens resultater. Så en elev der får 50, er således midt i populationen fra 2010⁵. Det er således teknisk set forkert at tale om percentiler når man angiver resultater fra nationale test. Det betyder at en elev som fik 50 i 2016 ikke lå i midten af sin årgang, men lidt under midten (da resultaterne er forbedret over de forgangne år).

Yderligere gælder det for nationale test, at hver årgang får opgaver fra en selvstændig opgavebank. Det betyder opgavernes sværhedsgrad ikke er beregnet i forhold til hinanden på tværs af årgange, og at man derfor ikke kan sammenligne resultatet fra en årgang med resultatet fra en anden.

For at undersøge om danske lærere er klar over at testresultaterne skal tolkes på særlige måder, stillede vi dem en række spørgsmål. For at undgå at respondenterne blot gættede på et svar, bad vi dem svare hvis de kendte svaret, og ellers markere at de ikke kendte svaret.

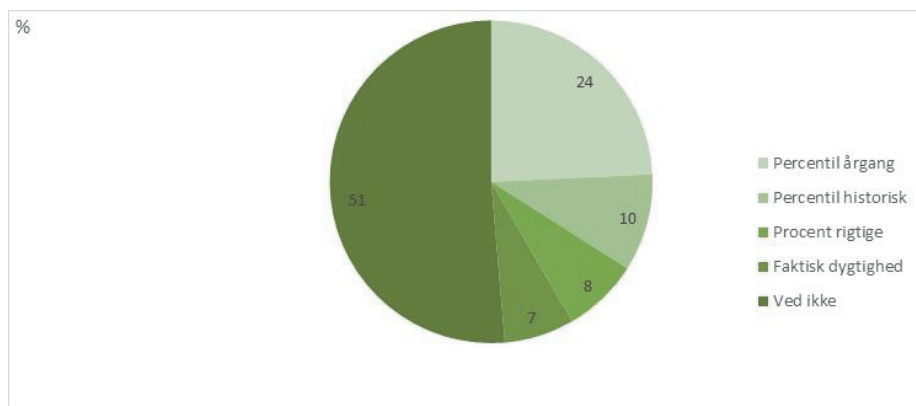
Det første spørgsmål handlede om hvordan resultaterne skal fortolkes. Vi gav dem følgende svarmuligheder:

- (1) Pointtallene skal fortolkes som percentiler inden for elevens egen årgang
- (2) Pointtallene skal fortolkes som percentiler inden for en tidligere årgang
- (3) Pointtallene skal fortolkes som procent rigtige svar
- (4) Pointtallene skal fortolkes som elevens faktiske dygtighed
- (5) Jeg kender ikke svaret

⁵ Ved overgangen til 2015 blev resultaterne omberegnet og siden da er resultaterne angivet i forhold til 2014-populationen. Dette skyldes en reestimering af itemenes sværhedsgrader december 2014, således at man ikke kan sammenligne Rasch resultater før 2015 med efter 2014.

Som det fremgår af introduktionen til nationale test ovenfor, er (2) det korrekte svar. Lærernes svar ses i figur 9. Lige godt halvdelen af lærerne erkender at de ikke kender svaret. Knap en fjerdedel procent tror at det er faktiske percentiler (dvs. udtryk for elevens placering i sin egen årgang). Godt 15 procent mener at vide at pointtallene er procent rigtige svar eller udtryk for elevens faktiske dygtighed. Kun 10 procent af lærerne kender det korrekte svar.

Figur 9: Fordelingen af lærernes forklaring på elevresultaternes fortolkning

Til sidst præsenterede vi respondenterne for fem udsagn om nationale test som de skulle angive var rigtige eller forkerte. Vi bad dem også her om at markere hvis de ikke kendte svaret.

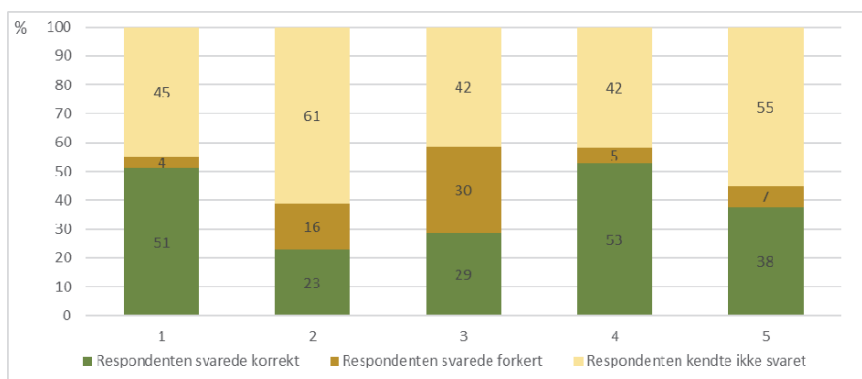
Udsagnene lød (det korrekte svar er skrevet i parentes):

1. En elev der scorer 50, er altid cirka dobbelt så dygtig som en elev der scorer 25 (forkert)
2. En elev der scorer 40, er med 95 procents sikkerhed bedre end en der scorer 35 (forkert)
3. Man kan meningsfuldt sammenligne resultater fra to årgange for den samme elev (i matematik og dansk læsning) (forkert)
4. Der er en vis usikkerhed på resultatet, så to resultater der er tæt på hinanden, kan godt være udtryk for at eleverne har samme dygtighed (rigtigt)

5. En elev der scorer 10 point, kan svare på cirka 10 procent af opgaverne i testen (forkert)

Som det fremgår af figur 10 kender mellem 40 og 60 procent af lærerne ikke svarene. I bedste fald svarer omkring halvdelen korrekt (udsagn 1 og 4), mens det er 23, 29 og 38 procent som kender svaret på udsagn 2, 3 og 5. I gennemsnit kan lærerne udpege det korrekte svar på 2 ud af de 6 vidensspørgsmål.

Figur 10: Læreres svar på faktaspørgsmål om de nationale test

Vi mener at det er rimeligt på denne baggrund at konkludere at danske lærere ikke har den fornødne viden om og forståelse af resultaterne til at kunne fortolke dem og anvende dem.

2.6 Sammenhænge i lærernes svar

Ved udvikling af spørgeskemaer stiller man typisk flere spørgsmål inden for samme område, fx om læreres holdning til testens faglige kvalitet, deres oplevelse af opgavernes vellykkethed osv. Dette giver på den ene side interessant viden om specifikke spørgsmål. Det er det vi har rapporteret ovenfor. Men det giver også mulighed for at opnå en mere solid viden om det man kalder underliggende faktorer. Når respondenterne svarer på flere spørgsmål inden for samme fænomen, vil der typisk være en sammenhæng imellem svarene. Hvis man har svaret meget enig i spørgsmålet "at de nationale test er et værktøj til den løbende evaluering af den enkelte elev" vil man have

større tendens til at svare meget enig i spørgsmålet om: "De nationale test hjælper mig med at målrette undervisningen til den enkelte elev".

Ved at gennemføre såkaldte faktoranalyser kan man identificere sådanne underliggende faktorer. Faktorerne har den fordel at de er et enkelt udtryk for en række sammenhørende opfattelser eller fænomener, og derfor kan de indgå i undersøgelser af hvilke sammenhænge der er i respondenternes besvarelser. De tekniske aspekter af disse faktoranalyser er beskrevet i den tekniske baggrundsrapport (Puck 2016), hvor man også kan se hvilke spørgsmål der indgår i hvilke faktorer.

I det følgende gennemgår vi nogle af de analyser af sammenhæng vi har gennemført på de faktorer vi har fundet i datasættet. Faktorerne indgår i det offentlige datasæt (korturl.dk/f2k), så forskere og andre, der er interesseret i at undersøge yderligere sammenhænge, har mulighed for det.

2.6.1 Sammenhæng mellem erfaring med og holdning til nationale test

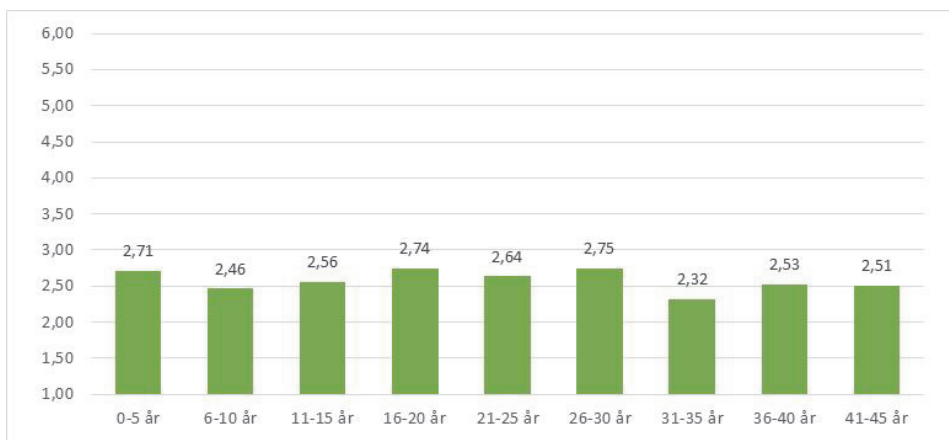
En central faktor vi har fundet, knytter sig til lærernes oplevelse af om nationale test er et anvendeligt redskab. Alle de 14 positivt formulerede udsagn om lærernes holdning til nationale test (se afsnit 17) viser sig i faktoranalyser at være forbundne (med en Cronbach's Alpha på 0,95 er der tale om en stærk faktor og sammenhæng imellem spørgsmålene). Vi kalder denne faktor for Anvendeligt redskab og bruger den som et såkaldt indeks, dvs. som et mål for hvor anvendeligt et redskab respondenterne synes på de nationale test er.

Værdien af et indeks udgøres af gennemsnittet af de indgående indikatorer (spørgsmål). Når der således i indikatorerne er indgået seks svarmuligheder (Helt uenig, Ret uenig, Lidt uenig, Lidt enig, Ret enig, Helt enig) har disse fået værdierne 1-6, og et gennemsnit af indikatorerne på 1 vil således betyde at der er svaret Helt uenig på dem alle.

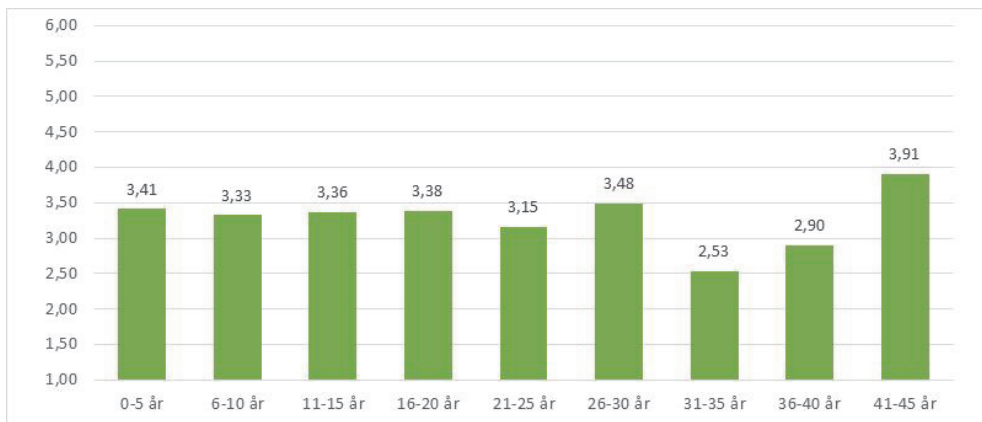
Man kunne have en hypotese om at mere erfarne lærere kunne være mere kritisk indstillet over for nationale test. Denne hypotese har vi undersøgt.

Sammenhængen fremgår af figur 11. Selv om der er udsving i gennemsnittene, er der ingen statistisk signifikante forskelle på hvad lærere med forskellige grader af erfaring synes om nationale test. Alle grupper ligger fortolkningsmæssigt i gennemsnit et sted mellem ret uenig og lidt uenig i at nationale test er et anvendeligt redskab.

Figur 11: Gennemsnitsværdien af indekset "Anvendeligt redskab" opdelt på erfaring

De negativt formulerede udsagn som lærerne skulle forholde sig til, udgjorde tre faktorer, men for de to vedkommende med ganske lave pålidelighedsværdier (Cronbach's alpha var 0,5 og 0,4). Derfor omtaler vi kun den faktor vi kalder Betydningsfuld for aktører som indeholder udsagnene om at nationale test betyder for meget for kolleger, forældre, elever og skoleledelse. Den har en Cronbach's alpha på 0,74. Sammenhængen imellem erfaring og scoren for indekset for betydningsfuldt for aktører fremgår af figur 12. Som det ses, ligger alle grupper på nær to fortolkningsmæssig imellem lidt uenig og lidt enig. Der viser sig signifikante forskelle mellem de lærere med mest erfaring og de to foregående grupper, og derfor en ganske lille, men signifikant negativ sammenhæng (Pearsons R er -0,17 (p-værdi<0,001)) mellem erfaring og oplevelse af at nationale test betyder for meget for aktørerne.

Figur 12: Gennemsnitsværdi af indekset "For betydningsfuld for aktører" opdelt på erfaring

2.6.2 Sammenhæng mellem evalueringserfaring og holdning til nationale test

Spørgsmålene om hvilke evalueringstyper lærerne anvender, viser sig også at resultere i tre faktorer (metakognitiv evaluering, læringsorienteret evaluering samt testorienteret evaluering, se afsnit 2.4) med acceptable pålideligheder (Cronbach's alpha på mellem 0,56 og 0,64). Der er statistisk signifikant sammenhæng imellem de tre typer evaluering, hvilket betyder at lærere der anvender den ene type, har tendens til også at anvende de andre. Dog er sammenhængen mellem metakognitiv og testorienteret evaluering ikke stor (Pearson's R er på 0,29 (p-værdi<0,001)). Interessant er det måske også at der er en lille, men signifikant negativ sammenhæng (Pearson's R på -0,16 (p-værdi<0,001)) mellem om lærerne anvender testorienteret evaluering og deres opfattelse af nationale test som et anvendeligt redskab.

2.6.3 Sammenhæng mellem erfaring med og viden om nationale test

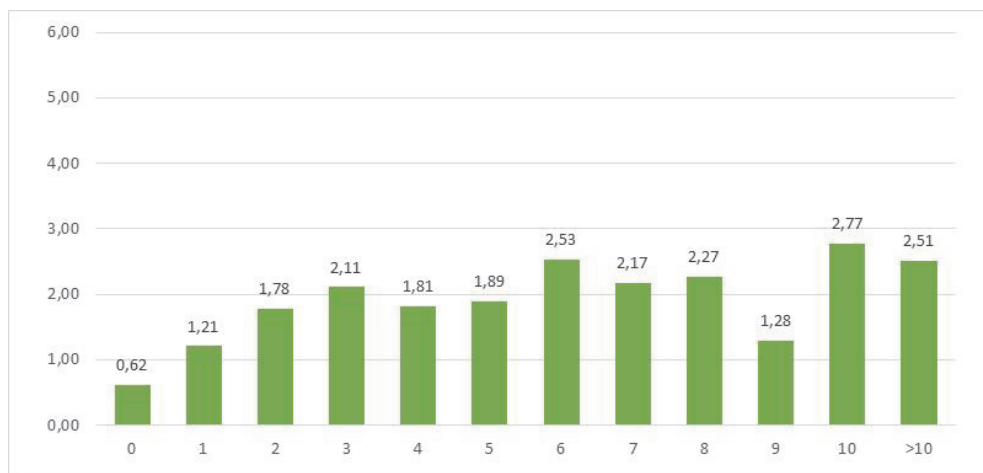
Lærerne har, som vi har vist i afsnit 2.5, en ganske begrænset viden om hvordan resultaterne skal fortolkes. En hypotese kunne være at lærere med flere erfaringer med nationale test vil være mere vidende om hvordan resultaterne skal fortolkes. Vi har derfor set på sammenhængen mellem lærernes antal af test taget med elever og viden om fortolkning af resultater. Resultaterne af analysen kan ses i figur 13.

Det viser sig at lærere der slet ikke har taget de nationale test, har en signifikant dårligere viden om hvordan de nationale test skal fortolkes, end de lærere der har erfaring med de nationale test 2 eller flere gange (dog ikke end lærere der har taget testen 9 gange). Også lærere der kun har prøvet nationale test en enkelt gang har en statistisk signifikant dårligere viden end lærere med tre eller flere gange (her dog ikke 4, 5, 7 og 9 gange). Endelig har lærere der har 4 hhv. 9 ganges erfaring med nationale test, ringere viden end lærere med flere end 10 ganges erfaring.

Disse tal understøtter således at det har en vis betydning for lærernes viden om hvordan nationale test skal fortolkes, om de har haft flere erfaringer med dem.

Men det skal understreges at generelt har alle grupper en meget lav rigtighedsprocent, idet alle grupper i gennemsnit kan svare på mindre end halvdelen af vidensspørgsmålene.

Figur 13: Gennemsnitlige antal korrekte svar opdelt på antal ganges erfaring med de nationale test

2.6.4 Sammenhæng mellem lærerens oplevelse af elevers positive oplevelser og deres holdning til nationale test

Der viste sig en faktor som gik igen i alle tre spørgsmål om elevers oplevelse af nationale test, og som vi kalder Elevers positive oplevelse af nationale test. Faktorerne indeholdt alle udsagn på nær det der vedrørte om elever sammenligner sig med hinanden (se afsnit 2.3). Udsagnet om at elever blev kedede af det undervejs i en testsession, for-

holdt sig omvendt til faktoren, og det indgår derfor med negativt fortegn i faktorerne. De havde en Cronbach's Alpha på mellem 0,64 og 0,7.

Der viser sig ganske stærke statistisk signifikante sammenhænge (Pearson's R på mellem 0,46 til 0,6) i om lærere oplever nationale test som et anvendeligt redskab og om de opfatter at elever fra alle tre grupper har positive oplevelser med nationale test. Det kan ikke afgøres ud fra disse analyser om sammenhængen er at lærere som ser mindre positivt på nationale test, er mere tilbøjelige til at opdage elever der er mindre positive og måske kede af at deltage i nationale test, eller om lærere der i højere grad oplever elever der er kede af det eller på anden måde mindre positive, bliver mere negativt indstillet over for nationale test. Der er også den mulighed at sammenhængen går begge veje.

3 Skolelederes brug af, holdninger til og viden om nationale test

Spørgeskemaet til skolelederne blev udviklet for at få indblik i hvordan den generelle praksis på skolerne var, og for at få indblik i om der er sammenhænge mellem skolelederes praksis og holdninger og lærerne på deres skoler. Skemaet blev udsendt både til skoleledere på skoler som havde indvilliget i at lade deres lærere deltage, og på skoler som ikke havde ønsket at deltage. Vi sendte skemaet til den sidste gruppe for at få en større stikprøve og for at kunne undersøge om der var forskelle på skoler som tillod os at sende spørgeskemaer til deres lærere, og skoler som ikke tillod det. Der viste sig ikke statistiske forskelle i besvarelserne fra de to grupper af skoleledere, hvilket understøtter hypotesen om at vi har en repræsentativ stikprøve i lærerundersøgelsen. I alt 78 skoleledere besvarede spørgeskemaet. Heraf var 52 fra skoler uden lærerdeltagelse. I det følgende anvendes de to grupper samlet som stikprøve for populationen af skoleledere på 1255 folkeskoler i Danmark.

41 procent af skolelederne er kvinder, 59 procent mænd. 30 procent har 5 års eller mindre erfaring, 26 procent har 6 til 10 års erfaring. Ledere med op til hhv. 15, 20, 25, 30 års erfaring udgør henholdsvis 18, 16, 3 og 7 procent.

3.1 Praksis omkring nationale test på skolerne

3.1.1 Retningslinjer

Vi stillede skolelederne et spørgsmål om hvilke retningslinjer der var på skolen. Skolelederne kunne vælge mellem Slet ikke, I meget lille grad, I lille grad, I nogen grad, I høj grad, eller I meget høj grad i forhold til følgende udsagn:

- a) Lærerne tager selv stilling til, om de vil benytte sig af de frivillige test
- b) Lærerne tager selv stilling til, om de vil bruge testresultaterne fra de nationale test
- c) Skolens ledelse har skabt rammer for, at testresultaterne fra nationale test skal indgå i klasseteamsamarbejdet
- d) Skolens ledelse har skabt rammer for, at testresultaterne fra nationale test skal indgå i lærersamarbejde på årgangen

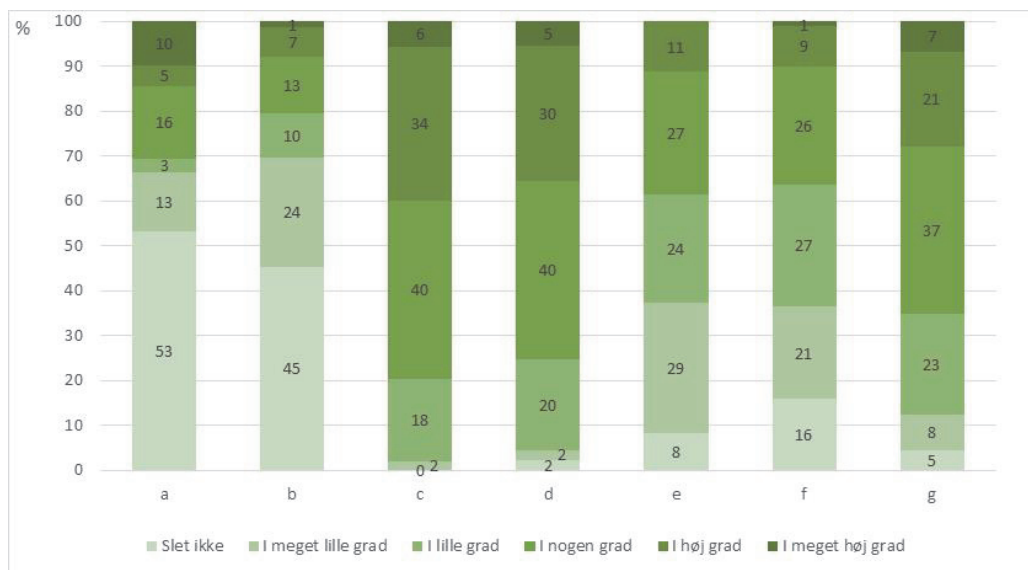
- e) Skolens ledelse har skabt rammer for, at testresultaterne fra nationale test skal indgå i samarbejdet med skolebestyrelsen
- f) Lærerne på min skole opfordres til at bruge tid på opgaver, der vil gavne eleverne i de nationale test
- g) Vi har diskuteret og fastlagt fælles retningslinjer for brug af nationale test på min skole

Som det fremgår af skoleledernes svar i figur 14 er der kun forholdsvis små andele (32 og 21 procent har markeret i nogen grad, i høj grad eller i meget høj grad) som overlader beslutningerne til lærerne om hvorvidt eleverne skal tage frivillige test, og hvorvidt de vil bruge resultaterne. Derimod mener skoleledelserne i vid udstrækning (80, 75 procent) at de har skabt rammer for hvordan nationale test skal indgå i klasse- og årgangsteamsamarbejde. 65 procent af skolerne har diskuteret og fastlagt fælles retningslinjer for brug af nationale test på skolen.

Skoleledelsen har til gengæld ikke haft stor fokus på at inddrage skolebestyrelserne i arbejdet med nationale test. Kun 38 procent har i nogen grad, i høj grad eller i meget høj grad skabt retningslinjer for dette.

En god tredjedel af skoleledelserne opfordrer i nogen grad, i høj grad eller i meget høj grad deres lærere til at bruge tid på opgaver der vil gavne deres elever i nationale test. Dette kan tolkes som et udtryk for at en forholdsvis stor gruppe skoleledelser betragter resultaterne af nationale test som så vigtigt at de vil lade deres lærere *teach to the test*.

Figur 14: Skoleledernes angivelse af hvilke retningslinjer der er i brug på skolerne.

3.1.2 Skoleledernes brug af data

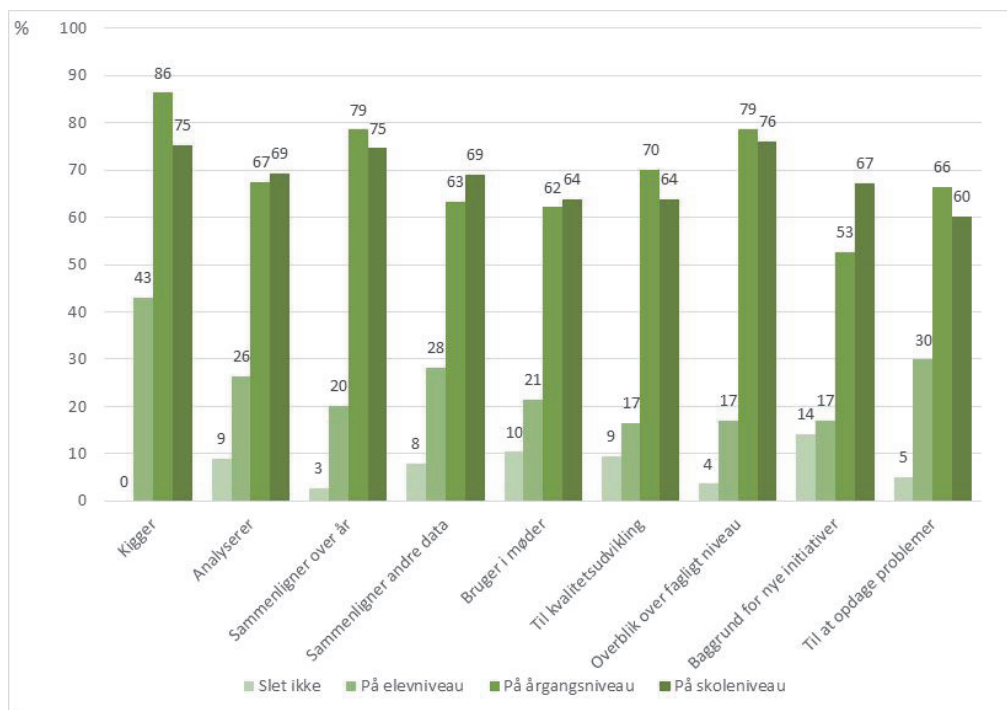
Vi spurgte skolelederne hvordan de bruger resultaterne fra nationale test og bad dem forholde sig til følgende udsagn i forhold til grupperne elevniveau, årgangsniveau eller skoleniveau. De kunne markere flere grupper ved hvert udsagn. De kunne også vælge at markere "slet ikke".

- a) Jeg kigger på testresultaterne
- b) Jeg analyserer testresultaterne
- c) Jeg sammenligner testresultaterne med tidligere år
- d) Jeg sammenligner testresultaterne med andre data
- e) Jeg bruger testresultaterne i møder
- f) Jeg bruger testresultaterne som et led i at udvikle kvaliteten af undervisningen
- g) Jeg bruger testresultaterne til at få overblik over det faglige niveau
- h) Jeg bruger testresultaterne som baggrund for sætte nye initiativer i gang

i) Jeg bruger testresultaterne til at opdage problemer

Som det fremgår af skoleledernes svar i figur 15, anvender skolelederne i meget vidt omfang data fra nationale test til alle de nævnte aktiviteter på skole- og årgangsniveau. Det er under 10-15 procent som slet ikke gør de nævnte aktiviteter. Særligt i forhold til at kigge på data gør forholdsvis store andele (mere end 40 procent) af skolelederne det med fokus på enkelte elever. Mere end en fjerdedel sammenligner også nationale test-data med andre data for enkelte elever, og mere end en fjerdedel bruger nationale test til at opdage problemer i forhold til enkelte elever.

Figur 15: Skoleledernes brug af de nationale test

3.1.3 Skolelederes tidsforbrug og samarbejde om nationale test

Vi spurgte skolerne hvor meget nationale test fylder i deres daglige arbejde på skolen. For langt den overvejende del (66 procent) fylder de "ganske lidt", for en lille tredjedel

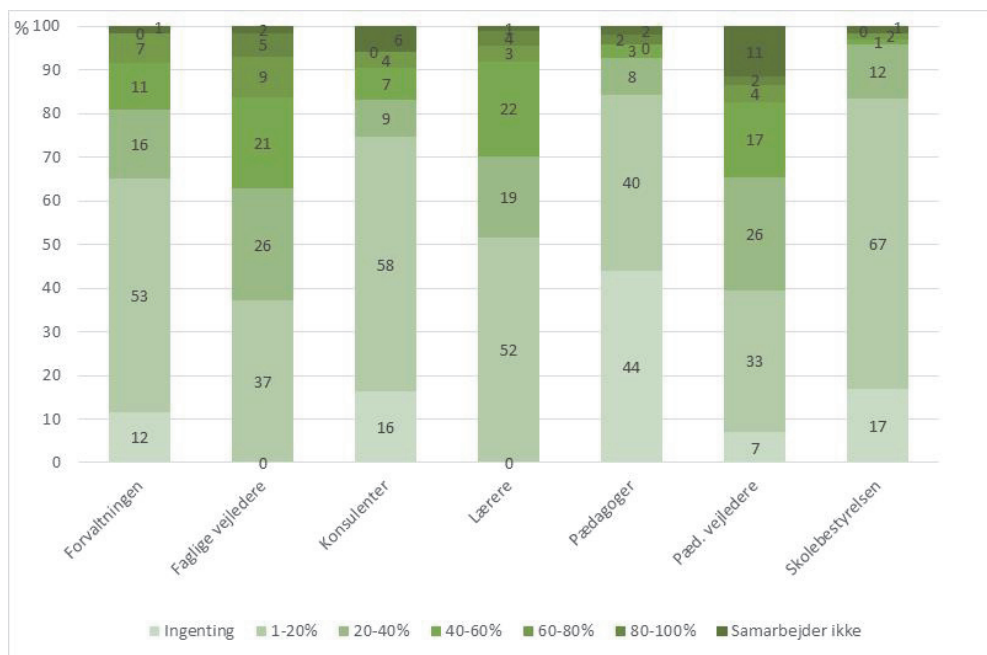
(29 procent) fylder de en del, mens de for 3 procent fylder ingenting og for 2 procent fylder meget. Ingen siger at de fylder næsten alt.

Vi spurgte desuden om hvor meget nationale test fylder i samarbejdet med forskellige grupper. Som det fremgår af figur 16 kunne det umiddelbart se ud til at nationale test generelt ikke fylder meget i skoleledernes samarbejde med forskellige grupper. Men for mere end 60 procent af skolelederne udgør det mere end en femtedel af samarbejdet med faglig og pædagogiske vejledere, og mere end 40 procent for næsten 40 procent af skolelederne.

I samarbejdet med lærerne udgør de nationale test mere end en femtedel af samarbejdet for mere end halvdelen af skolelederne, og for mere end 25 procent udgør det mere end 40 procent af samarbejdet.

Vi tolker det sådan at nationale test udgør en ganske betragtelig del af grundlaget for skoleledernes samarbejde med skolens centrale aktører.

Figur 16: Skolelederes samarbejde om de nationale test med forskellige grupperinger

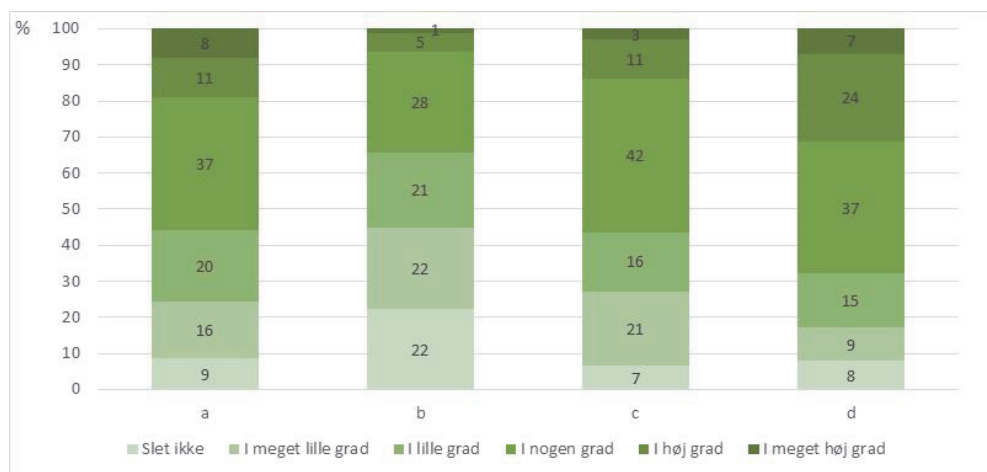
3.1.4 Skolers initiativer relateret til nationale test

I forlængelse af spørgsmålene om tidsforbrug til nationale test, ønskede vi at få indblik i de mere konkrete aktiviteter i forhold til resultaterne af nationale test. Vi spurgte: "Hvordan anvender I resultaterne på jeres skole?" og bad skolelederne forholde sig til følgende aktiviteter:

- Vi har afsat tid til at lave en fælles gennemgang af testresultaterne fra de nationale test
- Vi har en klar handlingsplan for, hvad konsekvenserne er, hvis en klasses testresultater er lavere end forventet
- Vi har en fælles pædagogisk indsats på baggrund af resultaterne fra de nationale test
- Vi har en ressourceperson, som tydeliggør over for lærerne, hvad resultaterne fra de nationale test kan bruges til

Det fremgår af figur 17 at 56 procent af skolerne i nogen grad, i høj grad eller i meget høj grad har afsat tid til at arbejde med resultaterne og en tilsvarende andel har en fælles pædagogisk indsats på baggrund af resultaterne. Næsten 70 procent har i nogen grad, i høj grad eller i meget høj grad en ressourceperson som tydeliggør over for lærerne hvad resultaterne fra de nationale test kan bruges til. Men kun omkring en tredjedel af skolerne har i nogen grad, i høj grad eller i meget høj grad handlingsplaner for hvad konsekvenserne er, hvis en kasses testresultater er lavere end forventet.

Figur 17: Skolers anvendelse af resultaterne fra de nationale test

3.2 Skoleledernes holdning til nationale test

Ligesom vi spurgte lærerne om deres holdning til nationale test, spurgte vi skolelederne om deres. Nogle af de udsagn vi spurgte til, gik igen i begge grupper. En række af udsagnene formulerede kritiske synspunkter. De lød:

- a) Betyder for meget for lærerne
- b) Betyder for meget for forældrene
- c) Betyder for meget for eleverne
- d) Betyder for meget for forvaltningen i min kommune
- e) Får mig til at lægge for meget vægt på noget uvæsentligt

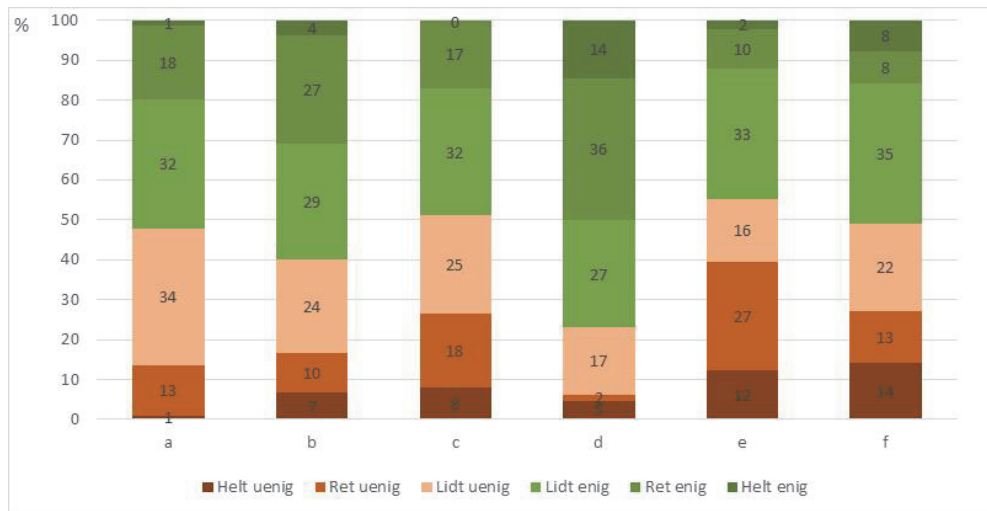
f) Har flyttet undervisningen i en uheldig retning

Skoleledernes enighed i disse udsagn fremgår af figur 18. 77 procent af skolelederne er lidt enige, ret enige, eller helt enige i at nationale test betyder for meget for forvaltningen i kommunen. Dette er samme andel som hos lærerne (se afsnit 17). Godt halvdelen af skolelederne er endda ret enige eller helt enige i udsagnet.

Omkring halvdelen af skolelederne er også enige i at nationale test fylder for meget for lærerne og eleverne, og 60 procent synes det fylder for meget for forældrene. Det er dog kun omkring 20-30 procent som er ret eller helt enige i disse udsagn. Andelen af skoleledere der formulerer enighed i disse udsagn, er større end andelen af lærerne der gør det (se afsnit 17).

Næsten halvdelen af skolelederne er også enige i at nationale test får dem til at lægge vægt på noget uvæsentligt, og at de har flyttet undervisningen i en uheldig retning. Her er andelen der er ret enig eller helt enige, dog nede omkring 12-16 procent.

Figur 18: Skolelederes enighed i negativt formulerede udsagn om de nationale test

De øvrige udsagn formulerede positive synspunkter på nationale test. De lød:

- Er et godt udtryk for elevernes faglige kunnen
- Giver mig værdifuld viden, jeg ikke ville have haft ellers

- c) Er et værktøj til at evaluere det faglige niveau på min skole
- d) Er et pædagogisk redskab til lærerne, som bidrager til den videre tilrettelæggelse af undervisningen
- e) Betyder, at lærerne er blevet fokuseret på det vigtigste i faget
- f) Er et brugbart værktøj i forvaltningens kvalitetsarbejde
- g) Er overordnet et brugbart værktøj til den løbende evaluering i folkeskolen
- h) Har bidraget til en bedre evalueringskultur på skolen
- i) Er et godt redskab i samarbejdet med forældre
- j) Er et godt omdrejningspunkt for ledelsens samarbejde med lærerne

Skolelederne er, som det fremgår af figur 19, i vid udstrækning også enige i de positivt formulerede udsagn. Dog er det kun 35 procent der er enige i at nationale test betyder at lærerne er blevet fokuseret på det vigtigste i faget. Ingen er helt enige, og kun 12 procent er ret enige. Hos lærerne er det blot 8 procent der er enige, og heraf kun en procent der er ret enig, og mindre end en procent der er helt enige i dette. Generelt er lærerne væsentligt mindre enige i de positivt formulerede udsagn der er præsenteret for begge grupper (se afsnit 2.2).

Udsagnene a-c handler alle om hvorvidt testene giver lærerne og skolelederne selv indblik i elevernes og skolens faglige niveau. Af disse er flest skoleledere (79 procent) enige i at nationale test er et godt værktøj til at vurdere det faglige niveau på skolen, mens kun knap halvdelen er enige i at nationale test er et godt udtryk for elevernes faglige kunnen. Dette kan lyde som en selvmods sigelse, men det kan også tolkes sådan at skolelederne er klar over at nationale test måler forholdsvis upræcist på elevniveau, men mere præcist på skoleniveau.

Hvor kun 24 procent af lærerne er enige i at nationale test giver viden som de ikke ville have haft ellers, erklærer 71 procent af skolelederne sig enige i dette. Nationale test synes således at levere mere brugbar viden til skolelederne end til lærerne. 74 procent af skolelederne mener i forlængelse heraf at nationale test er et pædagogisk redskab for lærerne, mens det kun er 28 procent af lærerne der erklærer sig enige i dette. Og 61 procent af skolelederne anerkender med udsagn h at nationale test har bidraget til en bedre evalueringskultur på skolen.

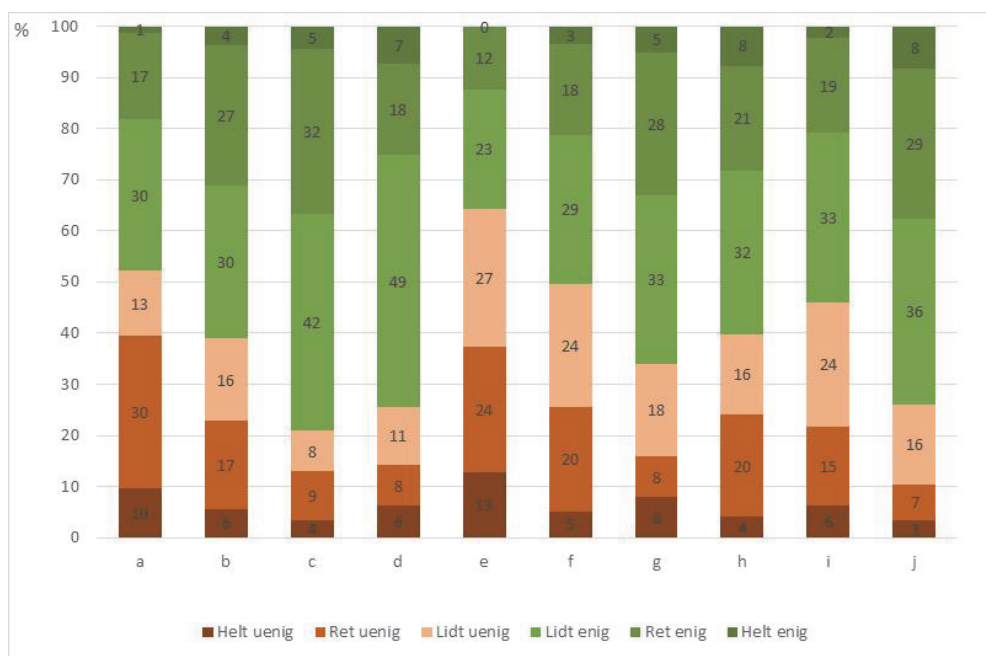
Udsagn f om at nationale test er et brugbart værktøj for forvaltningen, er et af de udsagn færrest (men dog 50 procent) af skolelederne erklærer sig enige i. Men 66 pro-

cent er enige i at nationale test overordnet er et brugbart værktøj til den løbende evaluering i folkeskolen.

Skolelederne betragter også nationale test som et godt redskab i samarbejdet med forældrene, og særligt med lærerne (54 er enige i dette, og 21 procent er ret eller helt enige).

Der viser sig således et interessant paradoks hvor skoleledere på den ene side er enige i at nationale test betyder for meget for aktørerne, og har flyttet opmærksomheden forkerte steder hen, men hvor de samtidig mener at kunne bruge nationale test konstruktivt i deres daglige ledelsesudøvelse på skolen.

Figur 19: Skolelederes enighed i positivt formulerede udsagn om de nationale test

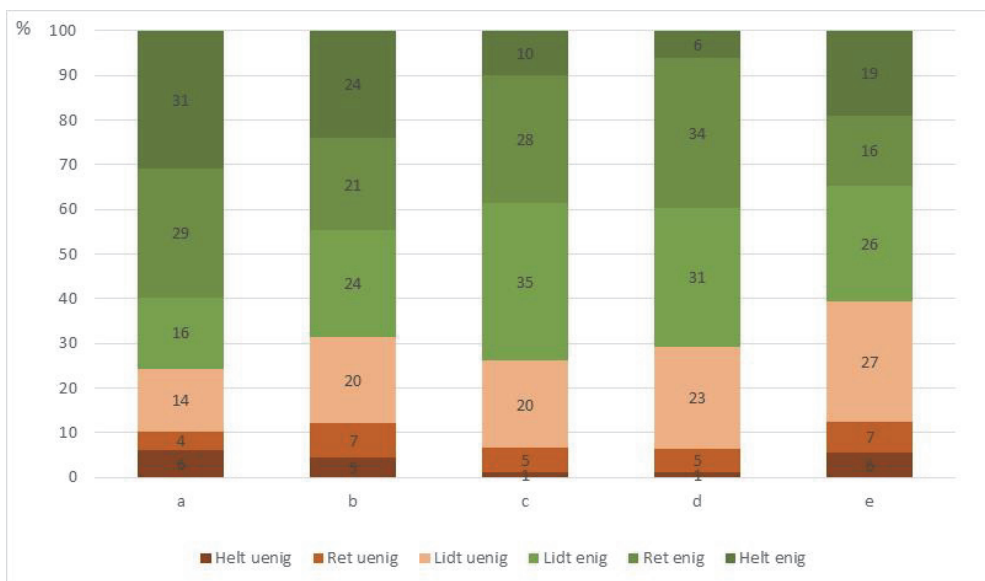
3.2.1 Skoleledernes oplevelse af samarbejdet med forvaltningen

I forlængelse af holdningsspørgsmålene stillede vi spørgsmål om skoleledernes oplevelse af samarbejdet med forvaltningen. Vi bad skolelederne forholde sig til følgende udsagn:

- a) Forvaltningen udtrykker klare forventninger til resultaterne af de nationale test
- b) Forvaltningen udtrykker klare forventninger til anvendelsen af de nationale test
- c) Forvaltningens forventninger til anvendelsen af de nationale test er rimelige
- d) Forvaltningens forventninger til resultaterne af de nationale test er rimelige
- e) De nationale test fylder for meget i forvaltningens vurdering af skolens kvalitet

Som det fremgår af figur 20 er skolelederne generelt ganske enige (mellem to tredjedele og tre fjerdedele er lidt enige, ret enige, eller helt enige) i at forvaltningen har klare forventninger til resultater og anvendelse af nationale test, og at disse forventninger er rimelige. Det negativt formulerede udsagn e om at nationale test fylder for meget får opslutning fra lidt færre skoleledere, men der er dog tale om 61 procent.

Figur 20: Skolelederens oplevelse af samarbejdet med forvaltningen

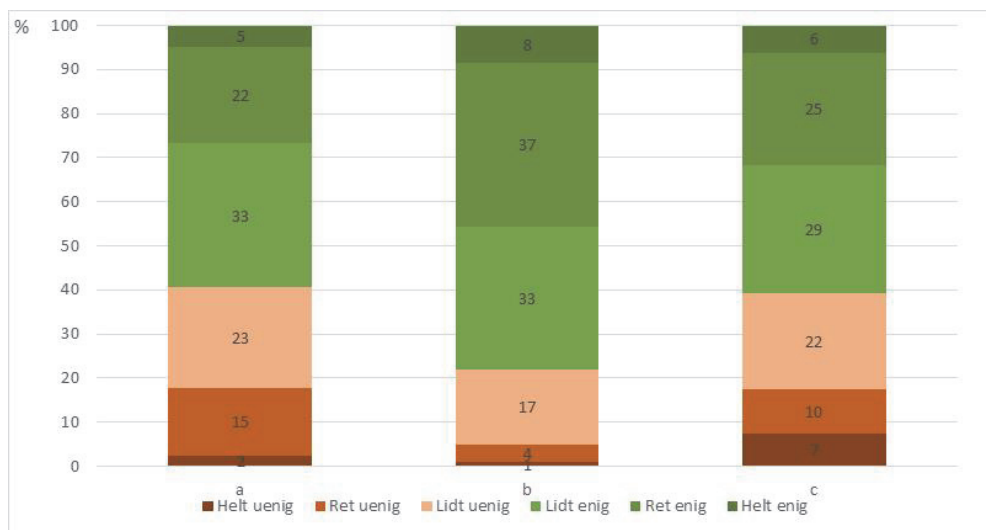
3.2.2 Kompetencevurdering

Som det fremgik af afsnit 2.5, har lærerne ikke i særlig vid udstrækning viden om hvordan nationale testresultater fortolkes. Vi bad skolelederne om at vurdere kompetenceniveauet for lærere, forvaltning og sig selv med følgende udsagn:

- Lærerne har de nødvendige kompetencer til at fortolke og anvende resultaterne fra de nationale test
- Jeg har som leder de nødvendige kompetencer til at fortolke og anvende resultaterne fra de nationale test
- Forvaltningen har de nødvendige kompetencer til at fortolke og anvende resultaterne fra de nationale test

Fordelingen af svar ses i figur 21. Skolelederne giver i vid udstrækning udtryk for at de nødvendige kompetencer er til stede hos alle tre aktører. Omkring 60 procent er enig i forhold til at lærere og forvaltning har de fornødne kompetencer, og endnu større andele (godt tre fjerdedele) mener at de selv har de nødvendige kompetencer.

Figur 21: Skolelederes vurdering af grupperingers kompetencer

3.3 Skolernes generelle evalueringskultur

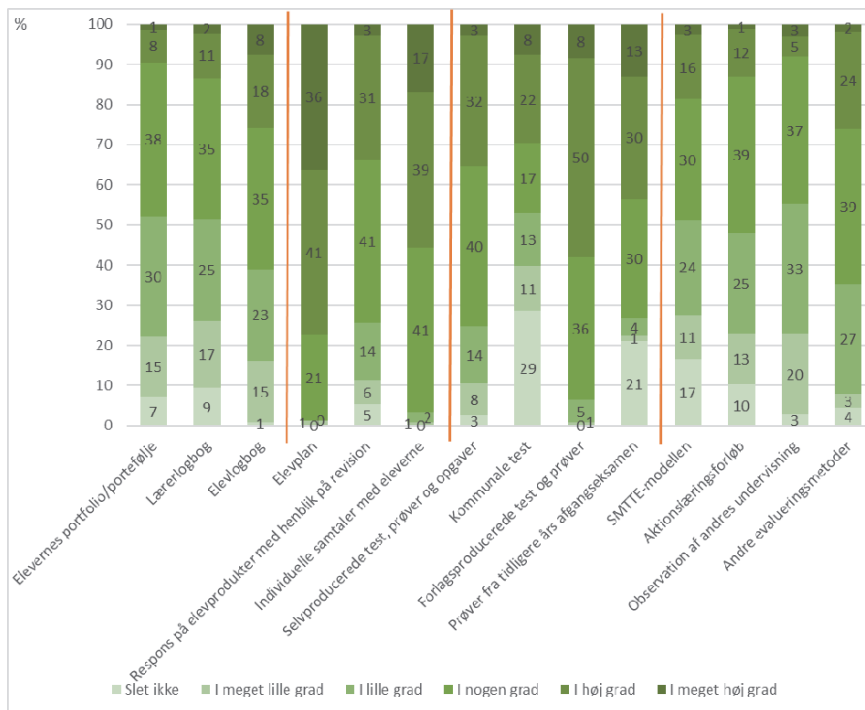
Vi spurgte lærerne hvilke evalueringsredskaber de anvendte. For at få skoleledernes oplevelse af samme emne, stillede vi dem et parallelt spørgsmål.

Lærerne angav at de ikke i særlig vid udstrækning anvendte metakognitive evalueringsværktøjer (logbog, portefølje, elevplan). Men omkring halvdelen af skolelederne (og næsten alle hvad angår elevplan) angiver at disse praksisser findes i nogen, høj eller meget høj grad på deres skoler.

Også brugen af de læringsorienterede evalueringsværktøjer er meget udbredt ifølge skolelederne. 80 procent mener at respons på elevprodukter finder sted i nogen, høj eller meget høj grad, og næsten alle mener at det gælder for individuelle samtaler med eleverne.

Det store flertal af skolelederne mener desuden at lærerne gør brug af test og prøver i nogen, høj eller meget høj grad. Selv om det også ifølge store andele af lærerne selv er tale om udbredte evalueringsværktøjer, så er det ikke i nær samme omfang som skolelederne.

Figur 22: Skolens evalueringspraksis ifølge skolelederne

Anmærkning: De lodrette orange streger angiver hvilke evalueringsværktøjer, der hænger sammen. Selvproducerede test, prøver og opgaver hører både sammen med elevplan m. fl., samt kommunale test og folgsproducerede test og prøver.

3.4 Skoleledernes viden om nationale test

De sidste spørgsmål handlede som hos lærerne om skoleledernes viden om nationale test. Se afsnit 2.5 for en nærmere forklaring af særpræg ved nationale test og forklaring af hvad der er korrekte svar på spørgsmålene.

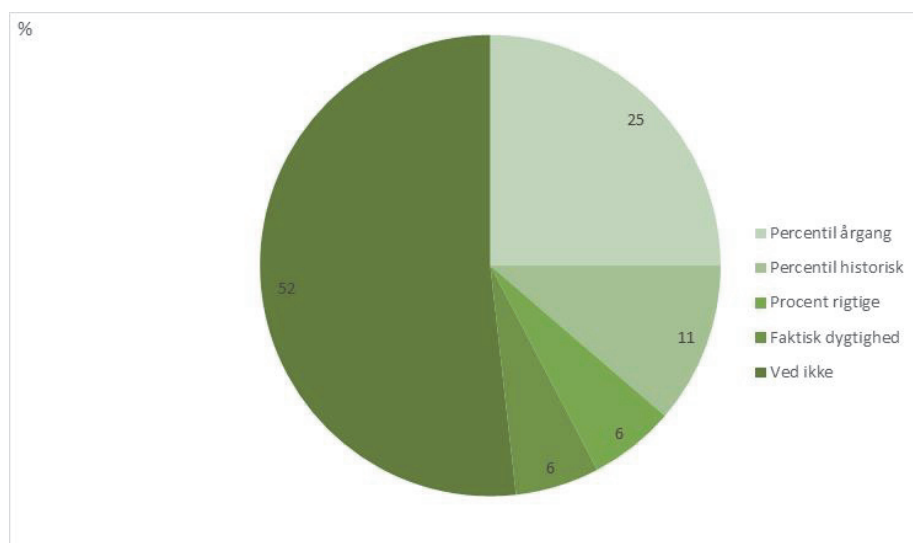
Det første spørgsmål handlede om hvordan resultaterne skal fortolkes. Vi gav skolelederne følgende svarmuligheder:

- (1) Pointtallene skal fortolkes som percentiler inden for elevens egen årgang
- (2) Pointtallene skal fortolkes som percentiler inden for en tidligere årgang
- (3) Pointtallene skal fortolkes som procent rigtige svar

- (4) Pointtallene skal fortolkes som elevens faktiske dygtighed
- (5) Jeg kender ikke svaret

Det korrekte svar er svarmulighed nummer 2. Skoleledernes svar ses i figur 23. Det er som ved lærerne godt halvdelen af skolelederne der erkender at de ikke kender svaret. Godt en fjerdedel tror at det er faktiske percentiler (dvs. udtryk for elevens placering i sin egen årgang). Godt 12 procent mener at pointtallene er procent rigtige svar eller udtryk for elevens faktiske dygtighed. 11 procent af skolelederne kender det korrekte svar, hvor det var 10 procent af lærerne.

Figur 23: Fordelingen af skoleledernes forklaring på elevresultaters fortolkning

Til sidst præsenterede vi skolelederne for de samme fem udsagn om nationale test som lærerne blev præsenteret for.

Udsagnene lød (det rigtige svar er skrevet i parentes):

1. En elev der scorer 50 er altid cirka dobbelt så dygtig som en elev der scorer 25 (forkert)
2. En elev der scorer 40 er med 95 procents sikkerhed bedre end en der scorer 35 (forkert)

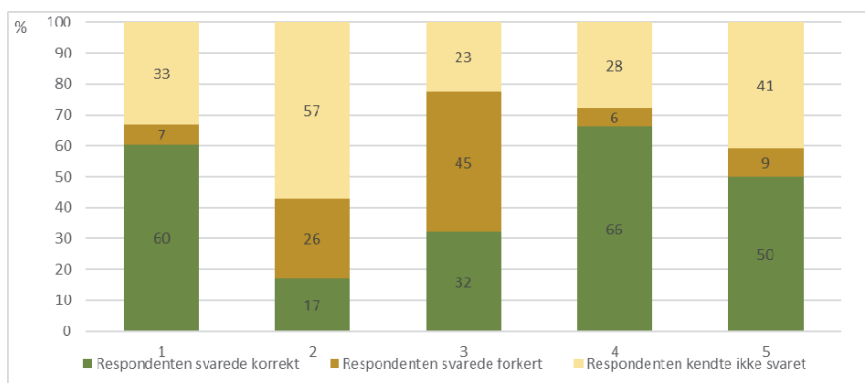
3. Man kan meningsfuldt sammenligne resultater fra to årgange for den samme elev (i matematik og dansk læsning) (forkert)
4. Der er en vis usikkerhed på resultatet, så to resultater der er tæt på hinanden kan godt være udtryk for at eleverne har samme dygtighed (rigtigt)
5. En elev der scorer 10 point, kan svare på cirka 10 procent af opgaverne i testen (forkert)

Som det fremgår af figur 24 er det noget mindre andele hos skolelederne der markerer at de ikke kender svaret, end det var ved lærerne (figur 10), men det er dog næsten 60 procent der ikke kender svaret på 2. udsagn, og næsten 40 der ikke kender det på 5. udsagn.

60, 17, 32, 66 og 50 procent af skolelederne svarer korrekt på hvert af de fem spørgsmål. Udsagn 2 er der færre skoleledere end lærere der kender svaret på, mens der er flere skoleledere end lærere der kender svaret på de øvrige. I gennemsnit kan skolelederne udpege det rigtige svar på knap 2½ af de 6 vidensspørgsmål. Det er et halvt mere end lærernes gennemsnit.

På trods af at skolelederne i gennemsnit har mere styr på hvordan resultaterne skal fortolkes, må det dog konkluderes at ganske mange ikke er i stand til at fortolke dem og anvende dem.

Figur 24: Skoleledernes svar på faktaspørgsmål om de nationale test

4 Respondenternes kommentarer til nationale test

Sidst i spørgeskemaerne havde vi indsat en kommentarboks, hvor lærerne og skolelederne kunne skrive en fritekst som svar på spørgsmålet "Har du tanker om de nationale test, du gerne vil dele med os, så skriv dem her".

Især lærerne benyttede sig af kommentarboxen, hvor 165 ud af 768 respondenter skrev en kommentar. For skoleledernes vedkommende var det blot 6 ud af 78. Disse har vi blot citeret nederst i dette kapitel. Det følgende omhandler derfor alene lærernes kommentarer.

4.1.1 Lærernes kommentarer

For at skabe et overblik over hvilke typer af kommentarer lærerne gav, identificerede vi en række kategorier som kommentarerne faldt i. En kommentar kunne godt falde i flere kategorier.

Vi udviklede kategorierne ved at person A først gennemlæste alle kommentarer. De identificerede kategorier brugte han nu ved kodning af hver enkelt kommentar. I denne proces identificeredes en række manglende kategorier og nogle af de først udviklede kategorier blev revideret. Til slut var 20 kategorier identificeret (se tabel 1). Til hver kategori var tilknyttet en forklaring på en til to sætninger, som person B derefter brugte i sin kodning.

Til slut blev de to kodninger sammenlignet for at se, om kategorierne var blevet anvendt på samme måde. I langt størstedelen af tilfældene havde person A og B anvendt de samme koder uafhængigt af hinanden. Disse koder er markeret med et 1-tal. Hvor person B var i tvivl om en kode af person A blev der sat et spørgsmålstegn. Det drejede sig om tre steder. Person A gennemgik de pågældende steder, men fastholdt kodningen af disse.

Der hvor person B synes at der manglede en kode, blev der sat et x. Det drejede sig om 18 steder. Person A gennemgik kodningen og gav B ret 14 steder. 4 steder fastholdt A kodningen. Samlet blev der givet 284 koder til de 165 kommentarer.

Tabel 1. Kategorier anvendt ved opmærkning af respondenternes kommentarer til nationale test, samt antal respondenter i hver kategori.

Antal	Kategori	Forklaring
20	GodtRedskab	NT kan godt bruges som redskab eller er en god ide i teorien. Det giver fx god information om elevernes faglige dygtighed eller har fået lærere til at blive opmærksomme på faglige aspekter.
53	PbLæsning	Problemer med målingen af læsefærdigheder
9	PbNaturfag	Problemer med måling af naturfaglige færdigheder, herunder at testen måler noget der ikke er undervist i.
10	PbMatematik	Problemer med måling af matematiske færdigheder.
3	PbEngelsk	Problemer med måling af engelskfærdigheder
7	PbFM	Problemer med testen i relation til Fælles Mål
6	PbAdaptiv	Problemer med testens adaptive algoritme
4	PbSværeOpgaver	Problemer med at alle elever skal have svære opgaver
38	EleversNegativeOplevelse	Eleverne får dårlige oplevelser, bliver fx kede af det, konkurrerer med hinanden, bliver demotiverede eller nervøse
18	KvalitetAfResultater	Resultaterne af testen har dårlig kvalitet, fx ved at måle for upræcist.
22	AndreEvalRedskaberBedre	Andre test- og evalueringsredskaber fungerer bedre
7	TeachingToTheTest	NT får lærerne til at undervise i noget de ikke ellers ville have tillagt så stor vægt.
11	Tidskrævende	NT er tidskrævende
14	TekniskePb	Der er tekniske problemer med testen, herunder med at testen bruger for lang tid på at måle elevernes færdigheder ("gå i grøn")
9	DeSvageElever	De svage elever får negative oplevelser
25	DårligtRedskab	NT er et dårligt redskab
13	StatsligtKontrolRedskab	NT er et statsligt/ledelsesmæssigt kontrol- og styringsværktøj
3	IngenNyViden	NT giver ingen ny viden
1	UigennemskueligtRedskab	Det er svært at gennemskue eller fortolke resultaterne som lærer.
11	Andet	Øvrige problemer eller kommentarer. Herunder forslag til ændringer

I det følgende giver vi eksempler på lærerkommentarer der falder inden for de forskellige kategorier⁶. Interesserede kan finde alle kvalitative svar og vores kategorisering af dem i vores offentligt tilgængelige datamappe: korturl.dk/f2k (enkelte svar er blevet redigeret for at fjerne information som evt. kunne føre til genkendelse af respondenter).

Vi har samlet kategorierne i en række grupper og undersøgt om lærerne der giver en given type svar, har en særlig stærk holdning til nationale test som anvendeligt redskab (dvs. det indeks vi omtalte i afsnit 32).

Godt redskab

20 læreres svar falder under denne kategori. Nogle af kommentarerne er forholdsvis ubetinget positive over for nationale test som redskab. Fx denne:

”Nationale test giver mening for mig, hvis jeg har for øje, at det er et øjebliksbillede, hvor resultatet er produkt af mange forskellige faktorer, som f. eks. elevens dagsform, konflikter, fysiske behov. Men de giver meget at tale med eleven om efterfølgende og er på den måde et fint evalueringsværktøj.”

Men de fleste blander mere malurt i bægeret, som denne:

”Svaret på om det gav mening for eleverne: Jeg ved det ikke. De er nu så vant til at lave testene, at de bare accepterer det. Vi taler meget om at det er et øjebliksbillede og inddrager andre tests og evalueringsmetoder. Tidligere blev de meget påvirket af testen og ikke mindst resultatet. . . Testene er gode, hvis de bliver brugt som en del af en summativ og formativ evaluering, med øje for at de er et øjebliksbillede og sammen med andre evalueringsformer. De fylder dog efterhånden så meget i bl.a. ledelsens og skoleforvaltningens bevidsthed, som den altafgørende sandhed, som det eleverne og ikke mindst lærerne bliver bedømt på. Hvis jeg oplever elever som klarer sig godt i dagligdagen og til andre typer af tests, men ikke lige til den nationale test er det et problem, for det er de nationale tests eleven, klassen og jeg bliver bedømt på. . . Jeg synes kun testene er gode som et supplement til alt det andet. Det er også tydeligt at jeg selv og mine kollegaer i løbet af det seneste år eller to er begyndt af blive påvirkede af testperioderne. . . og ikke mindst resultaterne :-(“

⁶ Vi har korrigeret enkelte sproglige fejl i citaterne for at undgå at de tager opmærksomheden fra indholdet. De originale svar findes i den offentlige mappe.

De lærere som har givet svar der falder i denne kategori, har et statistisk signifikant højere gennemsnit for at de nationale test er et anvendeligt redskab, end de øvrige lærere, og det gælder både dem der har givet kommentarer der ikke er faldet i denne gruppe, og lærere der ikke har givet en kommentar.

Problemer i nationale test i læsning

53 respondenter påpeger problemer med måling af læsefærdigheder. Det drejer sig særlig om problemer med ord og vendinger eleverne ikke kender, men også om ordkæder der ikke giver mening. Nogle lærere formulerer det kort og koncist, som denne:

“Det er hat og briller, når man tror at elever i 2. kl. kender ord som højbryn - merskumspibe - etik m. m. Vi taler om børn på 8 år.”

Eller denne:

“Der er nogle virkelig antikke ord i afkodningsdelen, ligeså i sprogforståelse. Man tror dem der udformer testene er meget gamle ældre end mig (først i 60'erne).”

Her gengiver vi den længste kommentar i sin fulde længde, da den adresserer mange af de problemer som andre lærere også peger på:

“Jeg vedhæfter her de tanker, jeg gjorde mig efter at have haft min 2. klasse til frivillige nationale test i efteråret. Nationale test 2. årgang december 2015. Jeg har lige haft min 2. klasse til "frivilligtest 1 for 2. klasse", så de var rustede og forberedte på, hvad forårets "rigtige" test var for en størrelse. Det var ikke helt uden bekymring, at jeg sendte mine 27 glade og nysgerrige 7/8-årige unger bag skærmen den dag. Jeg har nemlig tidligere taget selv samme prøve og huskede med gru, hvordan mine elever blev udsat for læseforståelsestekster som: "Istanbul har en betragtelig befolkning af kurdere, der stammer fra det Sydøstlige Tyrkiet. De anerkendes ikke officielt som minoritet, og man indsamler ikke data om, hvor mange der er." Giv teksten en overskrift: kurdere, grækere, kvinder, turister, danskere.

Jeg havde dog den opfattelse, at der var blevet redigeret i tidligere tests, så de skulle være bedre tilpassede målgruppen. Det skulle dog vise sig at være helt forkert. Teksten om kurderne dukkede op hos stort set alle mine elever og desværre også en hel del andre, for 7/8-årige, mindst lige så uegnede opgaver. På

min skole arbejder vi meget med de 24 personlige styrker, da dette fokus er helt fantastisk til at se en masse styrkesider i barnet, som ellers nemt kan forsvinde lidt, når der fokuseres for ensidigt på faglighed. Jeg prøver at lære mine elever at bruge de mange styrker, som kendetegner dem, og prøver at få dem til at vokse ved at bruge de styrker, de har-selvom ting er svære.

Vi har arbejdet meget med styrken vedholdenhed, og det var også den, vi havde aftalt at tage med i computerrummet den dag, vi skulle tage nationale test. Den store og meget vigtige styrke har alle mine elever heldigvis, og den blev testet til fulde og kom hårdt på prøve den dag. For når man i 2. klasse bliver bedt om at besvare hvad "pendant", "kumquat" eller "palindrom" er, så skal man være vedholdende for ikke at give op, selvom man får 5 mulige svar at vælge imellem. Jeg er med på, at prøven er opbygget som en adaptiv prøve, men det indebærer også, at uanset hvor dygtig en læser man er, vil man på tidspunkter i testen uundgåeligt møde muren og opleve sig selv som utilstrækkelig og en dårlig læser f. eks. når man som otteårigt barn bliver bedt om at opdele følgende svada i tre ord vha. to streger: "vennervenerationvener", "slubrelæspendemuser" eller for den sags skyld: "helhestbladrebblamere" - det er vel de færreste børn på den alder (eller for den sags skyld mange voksne), der ligger inde med et ordforråd, som sætter dem i stand til at afkode og forstå ord som "læspende", "muser", "veneration", "blamere" og "vene". Jeg bliver ked af det, vred og frustreret, når jeg skal udsætte mine livsglade børn med mod på fremtiden for sådan en prøve.

Selvfølgelig har vi børn i klasserne, som sagtens kan klare at blive udsat for de nationale test, men vi har også børn, som har kæmpet hele 1. klasse med at knække læsekoden og nu føler sig som små konger fordi de kan læse en bog på lix 5. Det er ikke alverden, men de har lyst og mod, fordi de har lært at hvis man kæmper, kan man meget. Og det er lige præcis den lyst og det mod, jeg så gerne vil undgå at fratage dem. Hvordan er det vi som lærere skal forberede vores børn på at gå til de nationale test i læsning, så de kommer ud på den anden side med en følelse af, at de er godt på vej og har mod på at blive ved med at bruge deres vedholdenhed, fordi de tror på deres lærer, som fortæller dem, at de er søde og seje og hvis de bruger deres vedholdenhed, gør det bedste de kan og husker at "øvelse gør mester" så kan de alt, hvad de sætter sig for?????????"

Der påpeges også problemer med at målingen af læsefærdigheder ikke forholder sig til læsehastighed. Fx i denne kommentar:

"Jeg synes, at det er problematisk, at tiden er uden værdi i testen. Nogle af mine svagtlæsende elever har brugt op til 5 gange så lang tid på at svare, som en gennemsnitlig elev, og derfor svaret rigtigt og har derfor scoret højt. Afkodningstesten kan jeg heller ikke helt gennemskue lødigheden af."

Problemer med naturfagstestene

9 respondenter påpeger problemer i naturfag. Det er særligt et problem at de tester hele pensummet på et tidspunkt hvor eleverne kun har haft 1½ års undervisning i fagene.

"Biologi og geografi: Eleverne testes i emner, som de endnu ikke er undervist i. Da spørgsmålene er blandet emnemæssigt, vil det være meget tidskrævende at analysere besvarelsene."

Men det påpeges også at testen slet ikke måler det vigtigste i naturfagene, nemlig om eleverne kan tænke og handle naturvidenskabeligt. Det er fx det denne lærer formulerer:

"De nationale test viser ikke elevens kreative løsningsforslag i fx biologi eller om eleven kan koble forskellig viden sammen til en løsning. Nationale test virker som om de er udformet mhp. at det skal være nemt at rette/sammenligne besvarelser og allerede her går det galt. Mennesker er forskellige og kan ikke sættes på skabelon. Skab i stedet for nogle fora, hvor eleverne i grupper skal løse konkrete problemer. Brug "Åben Skole"-ideen til at evaluere elevernes evner i problemløsning. Bed virksomheder om at indsende konkrete problemstillinger, som udskolings elever så skal forsøge at forholde sig til med den viden de har, og så finde ny viden for at løse problemet/udfordringen. Elever elsker at blive taget alvorligt, og det gør en national test ikke."

Problemer med testen i matematik

10 respondenter påpegede problemer i matematiktesten. Deres kommentarer drejer sig primært om at sproget er for svært og at opgaverne ikke tester det centrale i matematik. Her en lærer der formulerer begge pointer:

"Mine elever forstod ikke spørgsmålene inden for statistik og sandsynlighed. Formuleringerne var alt for krævende og testede derfor ikke reelt de matematiske færdigheder. Så kan vi ikke bruge dem til så meget - og så opleves de natio-

nale test nemt som noget, der SKAL gennemføres, men uden de har den store forbindelse med den faktuelle undervisning. Der har været megen kritik af dem. Både mht. indhold samt de meget store udsvingninger, samme klasse kan få med blot dages mellemrum. Jeg finder større anvendelighed i den testform, jeg køber fra et forlag samt mine egne - primært kvalitative - tests."

Problemer med testen i engelsk og i forhold til Fælles Mål

Tre respondenter påpeger problemer med engelsk. Den ene det generelle problem at når elever er syge, så skal de gentestes. De to andre peger på at engelsk kun testes med skrift og at det vigtige mundtlige område som der prøves i til afgangsprøven, derfor ikke testes:

"I et fag som engelsk virker en national test begrænset, hvis den gøres til mere end den er. Al kommunikation foregår på skrift, så hele den mundtlige del af faget forbigås. Det er derfor kun begrænsede dele af Fælles Mål der inkluderes. Nationalt test i engelsk skal afspejle den prøve de skal op til i 9 klasse, ellers giver det ikke mening. Det kan ikke være rigtig at elever scorer højere i NT i frivillige en måned før og falder markant i score en måned senere i obligatorisk."

Det sidste citat er også repræsentativt for de 7 respondenter svar, der relaterer til Fælles Mål. De fleste påpeger at testene kun tester et meget afgrænset område af fagene. Enkelte påpeger at nationale test enten fører til at de underviser i noget der er relevant i forhold til nationale test, mens andre siger at de nægter at undervise i noget der er irrelevant for Fælles Mål (og at de derfor ikke forbereder eleverne på nationale test).

Problemer med det adaptive princip, med testens sværhedsgrad og med elevers dårlige oplevelser

Svar, der opmærkes inden for disse tre kategorier, hører ofte sammen. Lærerne påpeger problemer med det adaptive princip eller med testens sværhedsgrad og påpeger derefter hvordan det giver eleverne dårlige oplevelser.

Nogle respondenter mener ikke at testen er adaptiv nok, og at dygtige elever derfor får for lette og dårlige elever får for svære opgaver. Det gælder særligt de første opgaver (som jo også gives efter et andet princip end de følgende (jf. afsnit 2.5)). Her er en respondent som samler disse pointer i sin kommentar:

"Jeg har det virkelig skidt med at mine 8-årige elever skal lave den nationale test i læsning - opgaverne er langt ude svære. Fx skal de svare på hvad ekskurs og

palindrom er og dele ordkæder med fremmedord, de ikke kender som 8-årige (ordkædedeling, som mener den tester afkodning, tester mange gange ordkendskab i stedet. Det kan godt være det påstås at testen er adaptiv, men de første mange spørgsmål er så svære, at det kan tage modet fra de fleste. Jeg har oplevet børn, som har siddet og grædt ved den nationale test i læsning, dog ikke de seneste år, hvor jeg har gjort meget ud af at snakke med eleverne inden testen.”

Nogle påpeger også at det adaptive princip virker mod sin hensigt i og med at det gør at alle elever oplever nederlag, som fx denne respondent:

“Eleverne har generelt svært ved at gennemskue opgaverne, da de ikke ligner noget de er vant til i hverdagens undervisning. Mange af opgaverne kræver højere abstraktionsniveau og overblik, end man kan forvente af 3. klasses elever. Det, at prøven er adaptiv, gør at ingen oplever succes, da de hele tiden får sværere opgaver. Det vil sige at man går fra testen med en oplevelse af ikke at kunne præstere uden (mange) fejl. Eleverne har ingen fornemmelse for hvad de skal kunne svare på ud fra testen, de der jo kan være flere spørgsmål fra et højere niveau, og hvor de måske har fejlet. Pædagogisk set synes jeg prøven er uegnet til mindre børn.”

De svage elever

De problemer som lærerne påpeger med testen, ser ud til at have en tendens til at gå særligt ud over de svage elever. Det kommer fx til udtryk i dette svar:

“Det er spild af tid, og det er ikke anvendeligt som evaluering af læringsudbyttet. Eleverne bliver kede af det, og vi bruger en masse tid ifm. skole-hjem samtale på at "udrede", testens resultater. Testen viser ikke den enkeltes faglige progression, og det er særligt problematisk ved faglige svage elever, som oplever et stort nederlag og taber modet og motivationen.”

Lærere som har skrevet kommentarer som vi har opmærket i de følgende kategorier, har et signifikant lavere gennemsnit på indekset for at de nationale test er et anvendeligt redskab, end de øvrige lærere der har givet kommentarer som ikke falder i disse grupper. Her kommer med andre ord nogle udsagn som kan tolkes som blandt årsagerne til at lærere finder nationale mindre anvendelige.

Kvalitet af redskabet og brug af andre evalueringsredskaber

18 lærere omtaler problemer med redskabet som sådan. Det handler særligt om at nationale test måler for usikkert, fx iagttaget ved meget store udsving mellem den frivillige og den obligatoriske test, eller ved at meget dygtige elever klarer sig dårligt eller omvendt. Det får ifølge denne respondent alvorlige konsekvenser:

”De enkelte elevers testresultater er alt for tilfældige, så jeg finder testene komplet uanvendelige! Med kort tids mellemrum mellem 2 frivillige tests, kan en elevs resultater eksempelvis være VIDT forskellige. Elevernes selvbillede påvirkes i alt for høj grad af testresultaterne, hvilket i sig selv er bekymrende - men når resultaterne samtidig er alt for usikre - og kan placere en dygtig elev langt nede på skalaen, mens en mindre dygtig elev kan være heldig at opnå et bedre testresultat - så er det ekstra bekymrende, da eleverne derved får et skævt/misvisende billede af sig selv. Drop de ubrugelige test NU!!!!”

En række af respondenterne omtaler derfor andre evalueringsredskaber, fx læsetests eller matematiktests, som de fæster større lid til (se også læreren der foreslår en mere virkelighedsnær undervisning i afsnittet om problemer i naturfag).

Teaching to the test, tidskrævende arbejde, tekniske problemer og dårligt redskab

Som vi omtalte i afsnit 2.1 var et af de problemer Dansk Clearinghouse påpegede i deres rapport om forskningsviden om test, at test let kan føre til at lærere begynder at ”teach to the test”. Dette problem påpeger syv af respondenterne er realiseret. Det er dog primært noget de mener deres kolleger gør. En række lærere påpeger også det tidskrævende både i at gennemføre testen (fx fordi der skal gennemføres erstatningstest for elever der var syge) og i at følge ordentligt op på dem. Denne kommentar er et eksempel på begge pointer:

”Det er ALT for langt fra virkeligheden. Resultatet afhænger af, hvor i landet man arbejder. Elever og lærere bliver hurtigt udstillet som inkompetente i medierne, og det giver meget frustration. Vi har IKKE tid til at følge ordentlig op på resultaterne. Nationale test er et glimrende redskab til intern brug for den enkelte lærer, men bør ikke have så stor betydning i kvalitetsrapporter osv. I sidste ende opnår man blot lærere, der tilrettelægger sin daglige undervisning efter Nationale test, for at det skal se godt ud for den enkelte skole. Er det virkelig meningen? I så fald bør afgangsprøverne rettes til.”

Respondenter der påpeger tekniske problemer, gør det typisk i forhold til at det tager for lang tid at gennemføre for nogle elever (dvs. der går længere tid end 45 minutter før testen angiver at elevens resultat er tilstrækkeligt sikkert). Men de påpeger også problemer med layout, farvevalg, billeder mv. Og en gruppe respondenter påpeger problemer med at få læsekompenenserende værktøjer som CD-ord til at fungere sammen med testen.

Vi har kategoriseret en række af de nævnte svar i kategorien "Dårligt redskab", men den indeholder også mere fyndige kommentarer som:

"Læg dem i graven"

"Meningsløst tidsspilde, som kan bruges til meget lidt"

"Spild af god undervisningstid."

"Testene er i mine øjne slet ikke nutidige og brugbare"

Nationale test som styringsredskab

13 af kommentarerne påpeger at nationale test indgår i en styringslogik

"De nationale test giver ingen mening, fordi de opgavetyper eleverne skal løse i de nationale test, møder de kun, når de laver de nationale læsetest, dvs. hvert andet år. Jeg føler, at mine elever skal tage testen for alle andres skyld end min og deres egen."

Og respondenterne opfordrer på forskellig vis til at der skrues ned for denne styringslogik. Som en respondent formulerer det:

"Jeg synes de bør stoppe. Bruger meget og unødigt tid! De var en smule bedre, da de kunne laves på 10 min. Det er et redskab UVM har for at kontrollere lærernes UV. Æv. Stol dog på os i stedet!"

4.1.2 Skoleledernes kvalitative svar

Som sagt skrev kun seks skoleledere kommentarer, og vi har derfor ikke grundlag for at udvikle særlige kategorier til disse, men vi gengiver dem herunder for fuldstændighedens skyld og fordi de repræsenterer interessante vinkler på nationale test.

- *"Den sidste del af testen er lidt svær at svare på. Da testresultaterne nu for flere test opgøres på to forskellige måder."*

- "Vi er på vej mod et mere systematisk opfølgingsarbejde om elevernes læring, hvor de nationale test indgår som en del af dataindsamlingen."
- "NT ville være et virkelig godt redskab, hvis de langt mere entydigt målte elevernes niveau med en sikkerhed der ikke hele tiden blev draget i tvivl. Som testene fungerer nu, er de næsten ubrugelige, fordi resultaterne konstant bliver draget i tvivl."
- "Ledelsen ved simpelthen for lidt om anvendelsen af de nationale test - jeg har derfor tilmeldt mig et mastermodul i analysen af dem. Lærerne har for lidt tid til at sætte sig ind i hver enkelt elevs besvarelse. Flere lærere har ikke samme tiltro til resultaterne som kommunen har."
- "Jeg synes faktisk, at de nationale test har kvalificeret et fokus på nogle faglige, pædagogiske snakke og indsatser - nok især (fordi vi er en lille skole) på elevniveau. Hov- hvorfor ser resultatet sådan ud....jamen, det var lige som jeg havde forventet....osv. Som skole er vi ikke blevet stillet til regnskab for resultater på diverse årgange - overfor hverken bestyrelse eller forvaltning eller politikere. De nationale test fylder generelt for meget i forhold til hele skolens praksis - de er jo kun udtryk for en ganske lille del af hele paletten. Og her må man stille spørgsmål ved den kæmpe resurse, der er lagt i "projektet" - de midler kunne være brugt mere gavnligt til andet i skolens samlede virke."
- "Jeg mener at det vi måler på i nationale test er en alt for lille del af det samlede fagpensum. Og dermed er de nationale test ikke noget brugbart værktøj til at måle elevernes læring for andet end en meget begrænset del af fagene (dansk og matematik)"
- "Det er min oplevelse, at der har været alt for mange fejl i og omkring de nationale test til, at der internt kan opbygges en god og stærk tillid til resultaterne af test alene. Jeg synes, der er brug for, at jeg som skoleleder får mere viden om, hvordan jeg kan bruge test - og oplysning i vores samfund om, hvad der IKKE kan vises i en test."

5 Undersøgelsens statistiske grundlag

For en mere teknisk og tilbundsående gennemgang af den anvendte stikprøvetæori og af stikprøvens karakteristika henvises til Puck (2016).

5.1 Stratifikation

I denne undersøgelse har vi brugt stikprøvetæori til at udtrække lærere, som skulle spørges om de havde lyst til at deltage i undersøgelsen. Nærmere bestemt har vi brugt en stratificeret klyngeudvælgelse til at finde vores lærere. Da vi ikke havde adgang til en database med kontaktoplysninger på lærerne, måtte vi kontakte skolerne for at få kontaktoplysningerne på lærerne. I stedet for at vi kontakte alle folkeskoler i Danmark og få kontaktoplysninger af dem, valgte vi at udtrække hele skoler, hvor alle skolens lærere blev adspurgt. Det er princippet bag klyngeudvælgelsen. Når vi først har trukket en skole ud, har vi udtrukket alle dens lærere da de hænger sammen i en klynge. Hvis vi bare udtrak skoler tilfældigt vil vi kunne risikere at vi ikke fik bestemte typer af skoler med i undersøgelsen. Det kunne eksempelvis være store skoler i region Syddanmark. For at undgå dette valgte vi at inddele skolerne ud fra nogle objektive kriterier i forskellige grupperinger, kaldet strata.

Vi har inddelt skolerne via tre kategoriseringer, hvor vi fandt de forskellige fællesmængder, som blev til et samlet strata. Vi opdelte skolerne efter følgende kategoriseringer:

- 1) Store/små skoler. Store skoler har flere end 400 elever.
- 2) By-/land- skoler. By-skoler er defineret som skoler liggende i bestemte kommuner. Det fremgår af baggrundsrapporten (Puck, 2016.) hvilke kommuner der er tale om.
- 3) Region.

Via disse opdelinger er vi sikre på at få udtrukket skoler rundt om i landet og af forskellige størrelser. For at se hvordan de enkelte strata er nummeret, kig i baggrundsrapporten (Puck, 2016).

5.2 Stikprøveudvælgelse

Stikprøveudvælgelsen af udtrukne skoler i lærerundersøgelsen af de nationale er foretaget via de før beskrevne strata. Vi udtrak 100 skoler med en fordelingsnøgle som fulgte landsfordelingen af skolerne i forskellige strata. Det vil sige at der blev udtrukket en skole, hvis strataets skoler udgjorde afrundet mindst én procent af alle landets folkeskoler. Ud af de 20 mulige kombinationer af kriterier (store/små skoler, by/land skoler, regioner) er der tre strata med for få skoler. Disse skoler udgør i alt 13 skoler i hele landet. De 13 skoler udgør så lille en andel at de ikke vil påvirke vores resultater, og derfor kan vi roligt undlade dem. Derudover vil der kunne være overlap imellem hvordan skolerne er, da store skoler reagerer nogenlunde på samme måde, ligegyldigt i hvilken region den ligger. For at kunne udarbejde et vægtet gennemsnit har vi sørget for at der var mindst en deltagende skole fra hvert strata. For at sikre at vi havde skoler nok at spørge, valgte vi at have en kontaktprocedure som vi kendte det fra de internationale IEA-undersøgelser (fx ICILS, PIRLS, TIMSS). Det betyder at for hver udtrukket skole er der udtrukket en first replacement-skole og en second replacement-skole. Skolerne minder om hinanden, da de kommer fra det samme stratum, og skolerne er placeret i en række med den udtrukket skole først, siden first replacement og til sidst second replacement-skolerne. Hvis en udtrukket skole meldte fra til lærerundersøgelsen, kontaktede vi dens first replacement-skole. Hvis de heller ikke ønskede at deltage i lærerundersøgelsen, gik vi videre til second replacement-skolen.

Hver deltagende skole i lærerundersøgelsen skulle sende os en liste med kontaktoplysninger på deres lærere i form af lærernes navne og e-mail-adresser. Der var to skoler som ønskede at deltage i lærerundersøgelsen, men som ikke kunne give os en liste med e-mail-adresser, da de primært kontaktede lærerne via intranettet. Disse skoler fik et link til spørgeskemaerne til deres lærere som når de tilgik skemaet, oprettede sig selv.

For lederundersøgelsens vedkommende valgte vi at skabe stikprøven på basis af lærerundersøgelsens stikprøve. Dette skyldes at vi først sent i processen besluttede at inddrage lederne, samt at det vil være muligt at gennemføre multilevel-analyser. Vi har spurgt alle ledere som har meldt tilbage på forespørgslen om deltagelse i lærerundersøgelsen. Det vil sige at vi har spurgt ledere på skoler, som ønskede at deltage i lærerundersøgelsen, og skoler, som ikke ønskede at deltage i lærerundersøgelsen. Det har gjort at de to stikprøver ikke er helt ens, men resultaterne kan sammenholdes, da resultaterne vægtes op på landsplan. Se Puck (2016) for nærmere uddybning.

5.3 Udregning af deltagelsesprocenter og usikkerheder

Deltagelsesprocenterne er udregnet ud fra hvor mange vi faktisk har spurgt, og hvor mange der har fuldført spørgeskemaet. Vi har valgt kun at inddrage fuldførte besvarelser, da vi derved kan vægte respondenternes svar op på landsplan. Yderligere vil forskelle imellem svarandelene på forskellige spørgsmål kun skyldes ændringer i fordelingen af svarene på spørgsmålene fra respondenterne, og ikke en ændring i sammensætningen af respondentgruppen.

I kontaktoplysningsindsamlingsprocessen fik vi e-mail-adresser fra over 1700 lærere fordelt rundt om på skoler i hele landet. Desuden var der de to skoler som fik tilsendt et link til lærernes selvoprettelse. Lærerne på de to skoler udgør lidt over 100 personer. Da nogle af de tilsendte e-mail-adresser var forkerte, og da disse ikke alle blev rettet af skolerne, når vi spurgte dem, vil vi antage at vi i alt har spurgt 1800 lærere om de vil deltage. Da 768 lærere har fuldført spørgeskemaet, betyder det at vi har en svarprocent på $\frac{768}{1800} = 42,67\%$. For lederens vedkommende har vi udsendt mails til 138 personer, som har svaret på vores forespørgsel om deltagelse i lærerundersøgelsen. Det vil sige at vi ved at mailen er aktive og korrekte for at skabe en kontakt til skolen, og vi kan dermed vi udregne en præcis svarprocent. Ud af de 138 fuldførte 78 personer leder-spørgeskemaet. Det giver en svarprocent på $\frac{78}{138} = 56,5\%$. Begge svarprocenter betragter vi som tilfredsstillende.

5.4 Frafaldsanalyse

Frafaldsanalysen her vil vi inddele to dele. Den ene er frafaldet fra spørgeskemaernes start til færdiggørelsen. Den anden del er når man sammenligner de ledere, som deltager med lærere i lærerundersøgelsen, og de ledere, som ikke har lærere i lærerundersøgelsen.

Frafaldene i lærerundersøgelsen er meget begrænset. I alt frafalder der 7 lærere i løbet af undersøgelsen. Når vi har haft 768 lærere til at fuldføre spørgeskemaet, betyder det at andelen af ikke fuldførte besvarelser er $\frac{69}{835} = 8,24\%$. Dette betragter vi som et ganske godt resultat. Frafaldene i lederundersøgelsen er det samme, da 7 ledere påbegyndte spørgeskemaet, men ikke afsluttede det. Med 78 fuldførte besvarelser betyder det at frafaldsprocenten er $\frac{7}{85} = 8,23\%$. For at få flest mulige til at besvare spørgeske-

maet har vi udsendt flere rykkermails til lærere og ledere i løbet af den måned som respondenterne havde til at besvare spørgeskemaet.

Den anden type frafaldsanalyse vi har gennemført, undersøger om der er en systematisk forskel imellem lederne, opdelt på om de har lærere med i lærerundersøgelsen eller ej. Der er i alt 26 skoler hvor en leder og mindst én lærer har besvaret de respektive spørgeskemaer. For at undersøge om der er forskel imellem grupperne, har vi gennemført en χ^2 test for alle spørgsmål i lederspørgeskemaet. Vi fandt at der ingen statistisk forskel er imellem de to grupper. Dermed vil vi sige at der ingen systematisk forskel er imellem de ledere, som har lærere med i lærerundersøgelsen, og dem der ikke har. At der ingen forskel er på de to ledergrupper, har to implikationer for vores analyser. Den ene er at vores analyser af lærerdatasættet på landsplan vil være valide. Analyserne vil ikke påvirkes af selektionsbias, da det nærmere vil være tilfældigheder der gør om skolen deltager med lærere eller ej. Det andet er at eventuelle undersøgelser af forholdet imellem lærere og leder på de 26 skoler godt kan generaliseres (dog med forbehold for at lederstikprøven er ganske lille). Vi kan ikke afgøre den præcise usikkerhed på resultaterne, da der ikke deltager en skole fra hvert strata. Dermed kan vi ikke vægte resultaterne for sådanne sammenligninger op på landsplan. Men resultaterne vil kunne bruges som en god indikator på hvad man vil se, hvis man havde spurgt alle landets folkeskolelærere og folkeskoleledere.

6 Referencer og links

Allerup, P. (2015). Nationale test. Ønskede egenskaber og indfrie krav? *Cebra-triben*, 2015(18), 22–29.

Beuchert, L. V., & Nandrup, A. B. (2014). *The Danish National Tests – A Practical Guide*. Economics Working Papers 2014-25

Bundsgaard, J. (2016). *Nationale tests i skolen er ubrugelige*. Kronik i Politiken, 18. januar 2016.

Dolin, J., & Krogh, L. B. (2008). *Den naturfaglige evalueringskultur i folkeskolen. Anden delrapport fra VAP-projektet* (s. 66). København: Institut for naturfagenes didaktik. Københavns Universitet. Hentet fra http://www.ind.ku.dk/publikationer/inds_skriftserie/vap-rapport_-_den_naturfaglige_evalueringskultur_i_folkeskolen/_indskriftserie17vap-webversion.pdf/

Ekholm, M., Mortimore, P., Laukkanen, R. & Valijarvi, J. (2004). *OECD-rapport om grundskolen i Danmark - 2004 - Uddannelsesstyrelsens temahæfteserie nr. 5 - 2004*. Hentet 25. august 2016, fra <http://pub.uvm.dk/2004/oeed/>

Garet, M. S., Porter, A. C., Desimone, L., Birman, B. F. & Yoon, K. S. (2001). What Makes Professional Development Effective? Results from a National Sample of Teachers. *American Education Research Journal*, 38(4), 915-945.

Kousholt, K. (2012). De danske nationale test og deres betydninger - set fra børnenes perspektiver. *Pædagogisk psykologisk tidsskrift*, Årg. 49, 4 (2012), 273–290.

Kousholt, K., & Andreassen, K. (2015). De nationale test som ny praksis i den danske folkeskole: betydninger i klassens sociale fællesskab. I M. B. Karen Egedal Andreassen Annette Rasmussen, Christian Ydesen (Red.), *Test og prøvelser* (1., s. 29–49). Aalborg Universitetsforlag.

Nielsen, M. H. (Red.). (2011). *Brug testresultaterne. Inspiration til pædagogisk brug af resultater fra de nationale test*. København: Styrelsen for Evaluering og Kvalitetsudvikling af Folkeskolen (Skolestyrelsen).

Nordenbo, Sven Erik, Peter Allerup, Hanne Leth Andersen, Jens Dolin, Helena Korp, Michael Søgaard Larsen, ... Susan Østergaard. (2009). *Pædagogisk brug af test. Et systematisk review*. København: Danmarks Pædagogiske Universitetsforlag.

Puck, Morten R.. *Baggrundsrapport om indsamling af spørgeskemadata til undersøgelse af lærernes og ledernes viden om, holdning til, og brug af de nationale test*. Lokaliseret på <http://demosky.au.dk/s/EkpvPPAqoFpzSFG>

- Pøhler, L. & Sørensen, S. A. (2010). *Nationale test og anden evaluering af elevens læsning*. Aalborg: Dafolo.
- Wilson, M. (2004). *Constructing Measures*. Routledge.

7 Noter til figurerne

Figur 1: N=721. Vægtet op til 41.279 lærere på landsplan. Procentsatser er afrundet til det nærmeste heltal.

Figur 2: N=721. Vægtet op til 41.279 lærere på landsplan. Procentsatser er afrundet til det nærmeste heltal.

Figur 3: N=721. Vægtet op til 41.279 lærere på landsplan. Procentsatser er afrundet til det nærmeste heltal.

Figur 4: N=721 og N=768 (pga. filterspørgsmål). Vægtet til 41.279 og 44.394 lærere på landsplan. Procentsatser er afrundet til det nærmeste heltal.

Figur 5: N=721 og N=768 (pga. filterspørgsmål). Vægtet til 41.279 og 44.394 lærere på landsplan. Procentsatser er afrundet til det nærmeste heltal.

Figur 6: N=721. Vægtet op til 41.279 lærere på landsplan. Procentsatser er afrundet til det nærmeste heltal.

Figur 7: N=721. Vægtet op til 41.279 lærere på landsplan. Procentsatser er afrundet til det nærmeste heltal.

Figur 8: N=768. Vægtet op til 44.394 lærere på landsplan. Procentsatser er afrundet til det nærmeste heltal.

Figur 9: N=768. Vægtet op til 44.394. Procentsatser er afrundet til det nærmeste heltal.

Figur 10: N=768. Vægtet op til 44.394 lærere på landsplan. Procentsatser er afrundet til det nærmeste heltal.

Figur 11: 0-5 år: N=102. 6-10 år: N=137. 11-15 år: N=175. 16-20 år: N=103. 21-25 år: N=53. 26-30 år: N=49. 31-35 år: N=130. 36-40 år: N=42. 41-45 år: N=5.

Figur 12: 0-5 år: N=102. 6-10 år: N=137. 11-15 år: N=175. 16-20 år: N=103. 21-25 år: N=53. 26-30 år: N=49. 31-35 år: N=130. 36-40 år: N=42. 41-45 år: N=5.

Figur 13: 0: N=43. 1: N=44. 2: N=56. 3: N=93. 4: N=98. 5: N=70. 6: N=139. 7: N=25. 8: N=45. 9: N=7. 10: N=33. >10: N=115.

Figur 14: N=78. Vægtet op til 1255 skoler på landsplan. Procentsatser er afrundet til det nærmeste heltal

Figur 15: N=78. Vægtet op til 1255 skoler på landsplan. Procentsatser er afrundet til det nærmeste heltal.

Figur 16: N=78. Vægtet op til 1255 skoler på landsplan. Procentsatser er afrundet til det nærmeste heltal.

Figur 17: N=78. Vægtet op til 1255 skoler på landsplan. Procentsatser er afrundet til det nærmeste heltal.

Figur 18: N=78. Vægtet op til 1255 skoler på landsplan. Procentsatser er afrundet til det nærmeste heltal.

Figur 19: N=78. Vægtet op til 1255 skoler på landsplan. Procentsatser er afrundet til det nærmeste heltal.

Figur 20: N=78. Vægtet op til 1255 skoler på landsplan. Procentsatser er afrundet til det nærmeste heltal.

Figur 21: N=78. Vægtet op til 1255 skoler på landsplan. Procentsatser er afrundet til det nærmeste heltal.

Figur 22: N=78. Vægtet op til 1255 skoler på landsplan. Procentsatser er afrundet til det nærmeste heltal.

Figur 23: N=78. Vægtet op til 1255 skoler på landsplan. Procentsatser er afrundet til det nærmeste heltal.

Figur 24: N=78. Vægtet op til 1255 skoler på landsplan. Procentsatser er afrundet til det nærmeste heltal.

8 Bilag A: Spørgeskemaer

Tak!

Tak fordi du vil hjælpe os med at få indblik i, hvordan nationale test bruges, og hvad holdningen er til dem blandt danske lærere.

Dette spørgeskema tager cirka 10 minutter at besvare. Det er vigtigt for undersøgelsens kvalitet, at du besvarer hele spørgeskemaet.

- Der kommer først nogle få spørgsmål om din baggrund.
- Dernæst nogle spørgsmål om din og din skoles brug af nationale test.
- Så nogle spørgsmål om din holdning til nationale test.
- Derefter om din evalueringspraksis i øvrigt
- Og til sidst nogle spørgsmål om din viden om nationale test.

Din e-mail-adresse

Vi vil kun bruge denne, hvis vi vælger at gentage undersøgelsen engang i fremtiden. Vi kontakter dig ikke uden at have fået tilladelse af din skoleledelse. Det er frivilligt om du vil opgive din e-mail-adresse.

Din baggrund

Angiv venligst, hvor mange år du har undervist

- 0-5 år
- 6-10 år
- 11-15 år
- 16-20 år
- 21-25 år
- 26-30 år
- 31-35 år
- 36-40 år
- 41-45 år
- 46-50 år

Hvornår påbegyndte du læreruddannelsen?

- Før 1967
- Før 1992
- Før 1998
- Før 2007
- Før 2013
- I/efter 2013
- Ikke læreruddannet

Angiv venligst dit køn

- Kvinde
 Mand

Hvad er det fag, du underviser mest i (i år)?

(hvis du har samme timetal i flere fag, så vælg det du er bedst til)

- Billedkunst
 Biologi
 Dansk
 Engelsk
 Fransk
 Fysik/kemi
 Geografi
 Historie
 Håndværk og design
 Idræt
 Kristendomskundskab
 Madkundskab
 Matematik
 Modersmålsundervisning
 Musik
 Natur/teknologi
 Samfundsfag
 Tysk
 Andet fag

Hvor mange gange har du (cirka) haft en klasse til nationale test?

(hvor du var klassens lærer i det testede fag)

- 0
 1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 Flere end 10

Hvilket år har du senest haft en klasse til obligatorisk nationale test? (hvor du var klassens lærer i det testede fag)

- Aldrig
 2016

- 2015
- 2014
- 2013
- 2012
- 2011
- 2010
- 2009

Brug af nationale test på din skole

Hvor meget fylder nationale test i dit samarbejde med følgende grupper?

	Ingenting	1-20%	20-40%	40-60%	60-80%	80-100%	Jeg samarbejder ikke med denne gruppe
Forældre	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Elever	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skoleledelse	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pædagogiske vejledere	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunale eller statslige konsulenter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lærerkolleger	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Faglige vejledere (læsevejleder, matematikvejleder osv.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Hvor meget fylder nationale test i dine skole-hjemsamtaler?

- Ingenting
- Ganske lidt
- En del
- Meget
- Næsten alt

Fag og klasse

I hvilket fag og klasse (hvor du er læreren) havde du **sidst elever til obligatoriske nationale test**. Du bedes tænke på denne klasse i de følgende spørgsmål, når der spørges til din **referenceklasse**.

- Dansk læsning, 2. klasse
- Dansk læsning, 4. klasse
- Dansk læsning, 6. klasse
- Dansk læsning, 8. klasse
- Matematik, 3. klasse
- Matematik, 6. klasse
- Engelsk, 7. klasse
- Fysik/kemi, 8. klasse
- Biologi, 8. klasse
- Geografi, 8. klasse
- Dansk som andetsprog, 5. klasse
- Dansk som andetsprog, 7. klasse

Frivillige test og forberedelse til test

Tog dine elever i referenceklassen de frivillige test før den obligatoriske?

- Nej
 Ja, en gang
 Ja, to gange
 Ja, flere gange

Er det et krav fra skoleledelsen eller kommunen, at I skal tage de frivillige test?

- Nej
 Ja, mindst en gang
 Ja, mindst to gange

Hvad gjorde du for at forberede eleverne i referenceklassen på nationale test?

	Slet ikke	1-2 gange i ugerne op til testen	3-5 gange i ugerne op til testen	5-10 gange i ugerne op til testen	Mere end 10 gange i ugerne op til testen
Jeg underviste i stof, der er relevant for nationale test, fordi de skulle til nationale test	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg talte med mine elever om den nationale test	☐	☐	☐	☐	☐
Mine elever arbejdede med undervisningsmateriale rettet imod nationale test	☐	☐	☐	☐	☐

Brug af resultaterne

Din brug af resultaterne (tænk på referenceklassen)

Hvad gjorde du efter den seneste test?

	Slet ikke	For 1-2 elever	For 3-6 elever	For 7-10 elever	For mere end 10 elever	For alle elever
Jeg gik ind og undersøgte elevernes konkrete svar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg kiggede på resultatet af testen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg sammenlignede elevernes resultat med tidligere år	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg besluttede at lade mine elever tage yderligere tests (evt. andre end nationale test)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg besluttede at gøre en særlig indsats for eleverne på baggrund af testresultatet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg besluttede at give eleverne flere opgaver inden for områderne, der testes i nationale test	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg reviderede min undervisning (eller planlægger at revidere den)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Din opfattelse af nationale test

Hvor enig er du i følgende påstande?

De nationale test ...

Helt uenig Ret uenig Lidt uenig Lidt enig Ret enig Helt enig

Betyder for meget for forvaltningen i min kommune	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Giver et indblik i den enkelte elevs niveau	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Er et værktøj til den løbende evaluering af klassens niveau	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Betyder for meget for min skoleledelse	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Betyder for meget for mine elever	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Er et pædagogisk redskab, som bidrager til den videre tilrettelæggelse af undervisningen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Opleves som meningsfulde af mine elever	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Er et værktøj til den løbende evaluering af den enkelte elev	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hjælper mig med at målrette undervisningen til den enkelte elev	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Betyder for meget for mine kolleger	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Betyder for meget for forældrene	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Hvor enig er du i følgende påstande?

De nationale test ...

	Helt uenig	Ret uenig	Lidt uenig	Lidt enig	Ret enig	Helt enig
Er et godt omdrejningspunkt for fagligt samarbejde med kolleger	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Får mig til at lægge for meget vægt på noget uvæsentligt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Betyder, at jeg er blevet fokuseret på det vigtigste i faget	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Giver mig værdifuld viden, jeg ikke ville have haft ellers	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Er et godt udtryk for elevernes faglige kunnen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Er et godt redskab i samarbejdet med forældre	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tester vigtige områder af faget	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Giver mine elever vigtig viden om deres eget niveau	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Har flyttet faget i en uheldig retning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Har bidraget til en bedre evalueringskultur på skolen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Testens faglige kvalitet

Din vurdering af den faglige kvalitet af nationale test

(tænk på det fag du sidst testede i)

	Helt uenig	Ret uenig	Lidt uenig	Lidt enig	Ret enig	Helt enig
De tre profilområder afspejler faget på en genkendelig måde	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Testopgaverne afspejler væsentlige faglige kompetencer i faget	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Testopgavernes faglige kvalitet er tilfredsstillende	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Testopgaverne er formuleret på en måde, så de er entydige og klare	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Elevernes oplevelse af de nationale test

I de nedenstående tre spørgsmål skal du tænke på tre grupper af elever i din referenceklasse. **De dygtigste** er eleverne i den fagligt bedst præsterende fjerdedel (cirka). **De dårligste** er eleverne i den fagligt ringest præsterende fjerdedel (cirka). **Midtergruppen** er de ca. 50 procent af eleverne midt imellem de dygtigste og de dårligste.

De fagligt dygtigstes oplevelse af de nationale test

	Slet ikke	I meget lille grad	I lille grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad
Eleverne syntes, det var en god oplevelse	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Eleverne oplevede, at det gav mening at svare på spørgsmålene	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Der var én eller flere elever, der blev kede af det (græd eller lignende)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Eleverne sammenlignede sig med de andre i klassen, efter de fik resultatet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Eleverne bliver bedre af nationale test (fx fordi de tager sig sammen, går op i faget, lærer deres begrænsninger at kende)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Midtergruppens oplevelse af de nationale test

	Slet ikke	I meget lille grad	I lille grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad
Eleverne syntes, det var en god oplevelse	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Eleverne oplevede, at det gav mening at svare på spørgsmålene	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Der var én eller flere elever, der blev kede af det (græd eller lignende)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Eleverne sammenlignede sig med de andre i klassen, efter de fik resultatet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Eleverne bliver bedre af nationale test (fx fordi de tager sig sammen, går op i faget, lærer deres begrænsninger at kende)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

De fagligt dårligstes oplevelse af de nationale test

	Slet ikke	I meget lille grad	I lille grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad
Eleverne syntes, det var en god oplevelse	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Eleverne oplevede, at det gav mening at svare på spørgsmålene	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Der var én eller flere elever, der blev kede af det (græd eller lignende)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Eleverne sammenlignede sig med de andre i klassen, efter de fik resultatet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Eleverne bliver bedre af nationale test (fx fordi de tager sig sammen, går op i faget, lærer deres begrænsninger at kende)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Skolens generelle testkultur

I hvilken grad har du i de seneste to måneder gjort brug af følgende værktøjer?

	Slet ikke	I meget lille grad	I lille grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad
Kommunale test	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prøver fra tidligere års afgangseksamen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Observation af andres undervisning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Elevplan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Elevernes portfolio/portefølje	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Forlagsproducerede test og prøver	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aktionslæringsforløb	☐	☐	☐	☐	☐	☐
SMTTE-modellen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lærerlogbog	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Respons på elevprodukter med henblik på	☐	☐	☐	☐	☐	☐

revision

Elevlogbog

Selvproducerede test, prøver og opgaver

Individuelle samtaler med eleverne

Andre evalueringsmetoder

☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐

Din viden om nationale test

Vi vil bede dig om ikke at gætte. Svar hellere "Jeg kender ikke svaret".

Hvordan skal resultaterne fortolkes?

- Pointtallene skal fortolkes som procent rigtige svar
- Pointtallene skal fortolkes som percentiler inden for elevens egen årgang
- Pointtallene skal fortolkes som elevens faktiske dygtighed
- Pointtallene skal fortolkes som percentiler inden for en tidligere årgang
- Jeg kender ikke svaret

Er disse udsagn korrekte?

	Rigtigt	Forkert	Jeg kender ikke svaret
En elev der scorer 50 er altid cirka dobbelt så dygtig som en elev der scorer 25	☐	☐	☐
En elev der scorer 40 er med 95 procents sikkerhed bedre end en der scorer 35	☐	☐	☐
En elev der scorer 10 point, kan svare på cirka 10 procent af opgaverne i testen	☐	☐	☐
Man kan meningsfuldt sammenligne resultater fra to årgange for den samme elev (i matematik og dansk læsning)	☐	☐	☐
Der er en vis usikkerhed på resultatet, så to resultater der er tæt på hinanden kan godt være udtryk for at eleverne har samme dygtighed	☐	☐	☐

Tusind tak for, at du nåede så langt i besvarelsen.

Vil du modtage den rapport, vi skriver om undersøgelsen, så skriv venligst din e-mail-adresse

Har du tanker om de nationale test, du gerne vil dele med os, så skriv dem her

Tak!

Tak fordi du vil hjælpe os med at få indblik i, hvordan nationale test bruges, og hvad holdningen er til dem blandt danske skoleledere.

Dette spørgeskema tager cirka 10 minutter at besvare. Det er vigtigt for undersøgelsens kvalitet, at du besvarer hele spørgeskemaet.

- Der kommer først nogle få spørgsmål om din baggrund.
- Dernæst nogle spørgsmål om din brug af nationale test.
- Så nogle spørgsmål om din holdning til nationale test.
- Og til sidst nogle spørgsmål om din viden om nationale test.

Din baggrund

Angiv venligst, hvor mange år du har været skoleleder

- 0-5 år
- 6-10 år
- 11-15 år
- 16-20 år
- 21-25 år
- 26-30 år
- 31-35 år
- 36-40 år
- 41-45 år
- 46-50 år

Hvad er din uddannelsesbaggrund?

- Læreruddannet
- Andet

Angiv venligst dit køn

- Kvinde
- Mand

Hvilke retningslinjer er der på jeres skole?

	Slet ikke	I meget lille grad	I lille grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad
Skolens ledelse har skabt rammer for, at testresultaterne fra nationale test skal indgå i klasseteamsamarbejdet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vi har diskuteret og fastlagt fælles retningslinjer for brug af nationale test på min skole	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lærerne tager selv stilling til, om de vil bruge testresultaterne fra de nationale test	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lærerne på min skole opfordres til at bruge tid på opgaver, der vil gavne eleverne i de nationale test	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skolens ledelse har skabt rammer for, at testresultaterne fra nationale test skal indgå i samarbejdet med skolebestyrelsen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Skolens ledelse har skabt rammer for, at testresultaterne fra	☐	☐	☐	☐	☐	☐

nationale test skal indgå i lærersamarbejde på årgangen

Lærerne tager selv stilling til, om de vil benytte sig af de frivillige test

Hvordan bruger du resultaterne fra nationale test?

Sæt gerne flere kryds

	Slet ikke	På elevniveau	På årgangsniveau	På skoleniveau
Jeg bruger testresultaterne til at opdage problemer	☐	☐	☐	☐
Jeg sammenligner testresultaterne med tidligere år	☐	☐	☐	☐
Jeg kigger på testresultaterne	☐	☐	☐	☐
Jeg analyserer testresultaterne	☐	☐	☐	☐
Jeg bruger testresultaterne som baggrund for sætte nye initiativer i gang	☐	☐	☐	☐
Jeg bruger testresultaterne i møder	☐	☐	☐	☐
Jeg bruger testresultaterne til at få overblik over det faglige niveau	☐	☐	☐	☐
Jeg bruger testresultaterne som et led i at udvikle kvaliteten af undervisningen	☐	☐	☐	☐
Jeg sammenligner testresultaterne med andre data	☐	☐	☐	☐

Hvor meget fylder nationale test i dit samarbejde med følgende grupper?

	Ingenting	1-20%	20-40%	40-60%	60-80%	80-100%	Jeg samarbejder ikke med denne gruppe
Skolebestyrelsen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pædagogiske vejledere	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Forvaltningen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Pædagoger	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lærere	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunale eller statslige konsulenter	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Faglige vejledere (læsevejleder, matematikvejleder osv.)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Hvor meget fylder nationale test i dit daglige arbejde på skolen?

- Ingenting
- Ganske lidt
- En del
- Meget
- Næsten alt

Hvordan anvender I resultaterne på jeres skole?

	Slet ikke	I meget lille grad	I lille grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad
Vi har afsat tid til at lave en fælles gennemgang af testresultaterne fra de nationale test	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vi har en klar handlingsplan for, hvad konsekvenserne er, hvis en klasses testresultater er lavere end forventet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vi har en fælles pædagogisk indsats på baggrund af resultaterne fra de nationale test	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vi har en ressourceperson, som tydeliggør over for lærerne, hvad resultaterne fra de nationale test kan bruges til	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Hvor enig er du i følgende påstande?

De nationale test ...

	Helt uenig	Ret uenig	Lidt uenig	Lidt enig	Ret enig	Helt enig
Er et værktøj til at evaluere det faglige niveau på min skole	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Er et brugbart værktøj i forvaltningens kvalitetsarbejde	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Betyder for meget for eleverne	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Er et godt udtryk for elevernes faglige kunnen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Betyder for meget for forvaltningen i min kommune	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Betyder for meget for lærerne	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Betyder for meget for forældrene	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Er et godt omdrejningspunkt for ledelsens samarbejde med lærerne	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Hvor enig er du i følgende påstande?

De nationale test ...

	Helt uenig	Ret uenig	Lidt uenig	Lidt enig	Ret enig	Helt enig
Er et pædagogisk redskab til lærerne, som bidrager til den videre tilrettelæggelse af undervisningen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Giver mig værdifuld viden, jeg ikke ville have haft ellers	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Har flyttet undervisningen i en uheldig retning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Er overordnet et brugbart værktøj til den løbende evaluering i folkeskolen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Betyder, at lærerne er blevet fokuseret på det vigtigste i faget	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Er et godt redskab i samarbejdet med forældre	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Får mig til at lægge for meget vægt på noget uvæsentligt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Har bidraget til en bedre evalueringskultur på skolen	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Din oplevelse af samarbejdet med forvaltningen

	Helt uenig	Ret uenig	Lidt uenig	Lidt enig	Ret enig	Helt enig
Forvaltningen udtrykker klare forventninger til resultaterne af de nationale test	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Forvaltningen udtrykker klare forventninger til anvendelsen af de nationale test	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Forvaltningens forventninger til anvendelsen af de nationale test er rimelige	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Forvaltningens forventninger til resultaterne af de nationale test er rimelige	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De nationale test fylder for meget i forvaltningens vurdering af skolens kvalitet	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Din vurdering af kompetencer

Hvor enig er du i følgende udsagn?

	Helt uenig	Ret uenig	Lidt uenig	Lidt enig	Ret enig	Helt enig
Lærerne har de nødvendige kompetencer til at fortolke og anvende resultaterne fra de nationale test	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg har som leder de nødvendige kompetencer til at fortolke og anvende resultaterne fra de nationale test	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Forvaltningen har de nødvendige kompetencer til at fortolke og anvende resultaterne fra de nationale test	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Hvordan vil du samlet set vurdere de nationale test som et brugbart værktøj til udvikling af kvalitet på din skole?

De nationale test er et brugbart redskab:

	Helt uenig	Ret uenig	Lidt uenig	Lidt enig	Ret enig	Helt enig
For eleverne	☐	☐	☐	☐	☐	☐
For den enkelte lærer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
I din relation til skolebestyrelsen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
For forældresamarbejde	☐	☐	☐	☐	☐	☐
I din relation til lærerne	☐	☐	☐	☐	☐	☐
I din egen ledelse	☐	☐	☐	☐	☐	☐
I din relation til forvaltningen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lærerne imellem	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Skolens generelle testkultur

I hvilken grad bruges følgende værktøjer?

	Slet ikke	I meget lille grad	I lille grad	I nogen grad	I høj grad	I meget høj grad
Lærerlogbog	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Elevlogbog	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Forlagsproducerede test og prøver	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Observation af andres undervisning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Elevplan	☐	☐	☐	☐	☐	☐
SMTTE-modellen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Aktionslæringsforløb	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunale test	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Prøver fra tidligere års afgangseksamen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Elevernes portfolio/portefølje	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Individuelle samtaler med eleverne	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Respons på elevprodukter med henblik på revision	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Selvproducerede test, prøver og opgaver	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Andre evalueringsmetoder	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Din viden om nationale test

Vi vil bede dig om ikke at gætte. Svar hellere "Jeg kender ikke svaret".

Hvordan skal resultaterne fortolkes?

- Pointtallene skal fortolkes som elevens faktiske dygtighed
- Pointtallene skal fortolkes som percentiler inden for en tidligere årgang
- Pointtallene skal fortolkes som percentiler inden for elevens egen årgang
- Pointtallene skal fortolkes som procent rigtige svar
- Jeg kender ikke svaret

Er disse udsagn korrekte?

Jeg kender ikke svaret
Rigtigt Forkert

Man kan meningsfuldt sammenligne resultater fra to årgange for den samme elev

(i matematik og dansk læsning)

Der er en vis usikkerhed på resultatet, så to resultater der er tæt på hinanden kan godt være udtryk for at eleverne har samme dygtighed

En elev der scorer 10 point, kan svare på cirka 10 procent af opgaverne i testen

En elev der scorer 50 er altid cirka dobbelt så dygtig som en elev der scorer 25

En elev der scorer 40 er med 95 procents sikkerhed bedre end en der scorer 35

Tusind tak for, at du nåede så langt i besvarelsen.

Vil du modtage den rapport, vi skriver om undersøgelsen, så skriv venligst din e-mail-adresse

Har du tanker om de nationale test, du gerne vil dele med os, så skriv dem her

